

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ziņojums par tirgus analīzi

2007. gada 17. decembra Eiropas Komisijas Rekomendācijā par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (2007/879/EK) minētais tirgus:

Nr. 3 – savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefona tīklā;

Rīga, 2008.gada novembris

Satura radītājs

Attēli	4
Tabulas	4
1. Ievads	6
1.1. Izmantotā terminoloģija, jēdzieni un definīcijas.....	6
1.2. Elektronisko sakaru likums.....	7
1.3. Noteikumi	8
1.4. Jaunā rekomendācija	8
2. Tirdzniecības pirmā kārta	9
2.1. Tirdzniecības pirmās kārtas gaita	9
2.2. Tirdzniecības pirmās kārtas rezultāti.....	11
3. Tirdzniecības otrs kārtas gaita	14
3.1. Noteikumi par tirdzniecības pirmās kārtas gaitai nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību	14
3.2. Informācijas vākšana	17
3.2.1. Izmantotā informācija	17
3.2.2. Noteikumi par tirdzniecības pirmās kārtas gaitai nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību, 1. pielikums	18
3.2.3. Noteikumi par tirdzniecības pirmās kārtas gaitai nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību 2. pielikums	20
4. Konkrētais tirdzniecības pārveidošanai	34
4.1. Rekomendācijā minētais tirdzniecības pārveidošanai	34
4.2. Attiecīgie pakalpojumi	34
4.3. Situācija tirdzniecības pārveidošanai	37
4.4. Tirdzniecības dalībnieki	39
4.4.1. Elektronisko sakaru komersanti	39
4.4.2. Piedāvātie pakalpojumi un starpsavienojumu nosacījumi	39
4.4.3. Starpsavienojumu līgumi	43
5. Nacionālā konsultācija	51
6. Konkurences padomes viedoklis.....	51
7. Tirdzniecības definīšana	51
7.1. Apskatāmā pakalpojuma novērtējums	51
7.1.1. Vai savienojumu uzsākšanas pakalpojumi un savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido vienotu tirdzniecības pārveidošanai	52
7.1.2. Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētājos tūkstošos komersantiem veido vienotu tirdzniecības pārveidošanai	52
7.1.3. Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi un tranzītu pakalpojumi veido vienotu tirdzniecības pārveidošanai	53
7.1.4. Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi uz platjoslas piekļuvēm ar nodošanu pamatojoties uz publisko komutējamo telefonu tīklu ir iekļauti tirdzniecības pārveidošanai	54
7.2. Ģeogrāfiskā mēroga novērtējums	55
7.3. Tirdzniecības definīšanas rezultāti	55
8. Tirdzniecības Analīze.....	55
8.1. Tirdzniecības analīze	55
8.2. Šķēršļi ienākšanai tirdzniecības pārveidošanai vai ekspansijai	55

8.3. Komersanta lielums (ipatsvars tirgū)	56
8.4. Nepietiekama kompensējošā pirkspēja vai tās trūkums	56
8.5. Potenciālas konkurences trūkums	57
8.6. Rezultāti	57
8.7. Komersanti ar būtisku ietekmi tirgū	58
9. Būtiskā ietekme tirgū	59
9.1. Speciālu prasību (saistību) noteikšana elektronisko sakaru komersantiem	59
9.2. Saistības	60
9.2.1. Caurredzamības saistības	60
9.2.2. Vienlīdzīgas attieksmes saistības	61
9.2.3. Atdalītas finanšu uzskaites saistības	61
9.2.4. Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības	61
9.2.5. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam ..	62
9.3. Esošie elektronisko sakaru komersanti ar būtisku ietekmi tirgū	63
9.3.1. Esošie elektronisko sakaru komersanti ar būtisku ietekmi tirgū	63
9.3.2. Pirmajā tirgus analīzes kārtā piemērotās saistības	64
9.4. Elektronisko sakaru komersanti ar būtisku ietekmi tirgū	66
9.4.1. SIA „Lattelecom”	67
9.4.2. Citi esošie komersanti ar būtisku ietekmi tirgū	68
9.4.3. Komersanti, kuriem noteiktās saistības nepieciešams grozīt vai atcelt	73
9.4.4. Komersanti, kuri nesen ienāca tirgū (jaunienācēji):	73
9.5. Saistību efektivitātes analīze	75
9.5.1. SIA „Lattelecom” saistības	75
9.5.2. Citu komersantu ar būtisko ietekmi tirgū saistības	79
9.6. Secinājumi	80
Saīsinājumi	82

Attēli

1.attēls: Savienojumu pabeigšana.....	34
2.attēls: Vietējais tarifs	35
3.attēls: Mezgla tarifs	36
4.attēls: Dubultā mezgla tarifs	37
5.attēls: SIA „Lattelecom” savienojumu pabeigšana pakalpojums	41
6.attēls: Tirgus daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc ieņēmumiem 2007. gadā	69
7.attēls: Tirgus daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc minūtēm 2007.gadā.....	69
8.attēls: Tirgus daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc ieņēmumiem 2007. gadā	71
9.attēls: Tirgus daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc minūtēm 2007.gadā.....	71
10.attēls: SIA „Lattelecom” tirgus daļa pēc ieņēmumiem: attīstība pēdējos divos gados	76
11.attēls: SIA „Lattelecom” tirgus daļa pēc minūtēm: attīstība pēdējos divos gados.....	76
12.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc ieņēmumiem: attīstība pēdējos divos gadus	77
13.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc minūtēm: attīstība pēdējos divos gados.....	77
14.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc ieņēmumiem: attīstība pēdējos divos gados	78
15.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc minūtēm: attīstība pēdējos divos gados.....	78

Tabulas

1.tabula: Tirgi, kuros nepastāv komersanti ar BIT	11
2.tabula: Tirgi, kuros pastāv vairāk nekā viens komersants ar BIT	12
3.tabula: Tirgi ar vienu komersantu ar BIT	13
4.tabula: Otrā pielikuma struktūra	17
5.tabula: Piedāvātie pakalpojumi.....	19
6.tabula: Piedāvātie pakalpojumi.....	20
7.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem	21
8.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas	21
9.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas.....	21
10.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem	21
11.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas	22
12.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas.....	22
13.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām galalietotājiem	22
14.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām vairumtirdzniecībā	23
15.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par atsaistītām piekļuvēm.....	23
16.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par platjoslas piekļuvēm.....	24
17.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par piekļuvēm un izsaukumu veikšanu	24
18.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem mobilajā elektronisko sakaru tīklā	24
19.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā	24
20.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; savienojumu pabeigšana	25
21.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; tranzīts.....	25
22.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem.....	26
23.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas	26

24.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas.....	26
25.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem.....	26
26.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas	27
27.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas.....	27
28.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām galalietotājiem.....	27
29.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām vairumtirdzniecībā	28
30.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par atsaistītām piekļuvēm.....	28
31.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par interneta piekļuves pakalpojumiem.....	28
32.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumiem vairumtirdzniecībā.....	31
33.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumiem mazumtirdzniecībā	31
34.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par platjoslas piekļuvēm.....	32
35.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par piekļuvēm un izsaukumu veikšanu	32
36.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem mobilajā elektronisko sakaru tīklā	32
37.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā	32
38.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; savienojumu pabeigšana	33
39.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; tranzīts.....	33
40.tabula: Ieņēmumi un noslodzes 2005.gadā	38
41.tabula: Ieņēmumi un noslodze 2006.gadā	38
42.tabula: Ieņēmumi un noslodze 2007.gadā	38
43.tabula: SIA „Lattelecom” savienojumu pabeigšanas tarifi	41
44.tabula: Tarifi ar SIA „Lattelecom”	42
45.tabula: Tarifi ar cietiem komersantiem	42
46.tabula: SIA „Lattelecom” starpsavienojumu līgumi	44
47.tabula: SIA „AUGSTCELTNE” starpsavienojumu līgumi	44
48.tabula: AS „Telekom Baltija” starpsavienojumu līgumi	45
49.tabula: SIA „UNISTARS” starpsavienojumu līgumi	45
50.tabula: VAS „Latvijas Dzelsceļš” starpsavienojumu līgumi	45
51.tabula: SIA „D-COM” starpsavienojumu līgumi.....	46
52.tabula: SIA „SIGIS” starpsavienojumu līgumi	46
53.tabula: SIA „Datagrupa.lv” starpsavienojumu līgumi	46
54.tabula: SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA” starpsavienojumu līgumi	47
55.tabula: SIA „OPTRON” starpsavienojumu līgumi	47
56.tabula: SIA „DIRECT” starpsavienojumu līgumi	47
57.tabula: SIA „BALTAKOM TV SIA” starpsavienojumu līgumi	48
58.tabula: bijušā SIA „LATTELENET” starpsavienojumu līgumi	48
59.tabula: AS „Latvenergo”” starpsavienojumu līgumi	49
60.tabula: SIA „CSC TELECOM” starpsavienojumu līgumi.....	49
61.tabula: SIA „TELENETS” starpsavienojumu līgumi	50
62.tabula: SIA „FINORS TELEKOM” starpsavienojumu līgumi.....	50
63.tabula: SIA „TELENET” starpsavienojumu līgumi	50
64.tabula: SIA „INTERNETA PASAULE” starpsavienojumu līgumi.....	50

1. Ievads

Lai veicinātu konkurenci elektronisko sakaru nozarē Elektronisko sakaru likums (turpmāk – ESL) saskaņā ar Eiropas Kopienu (turpmāk - EK) elektronisko sakaru nozares regulējumu deleģē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (turpmāk - Komisija) tiesības definēt konkrētos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus (tirgu definēšana), veikt definēto tirgu analīzi konkurences novērtēšanai šajos tirgos, lai noteiktu elektronisko sakaru komersantus (turpmāk – komersantus) ar būtisku ietekmi tirgū (būtiskas ietekmes noteikšana), kā arī piemērot, saglabāt, grozīt vai atcelt speciālas prasības (saistības) elektronisko sakaru komersantiem, kuru ietekme konkrētajā tirgū atzīta par būtisku (saistību noteikšana).

1.1. Izmantotā terminoloģija, jēdzieni un definīcijas

Tirgus definēšana ir ekonomiska rakstura analīze, kurā izmanto EK administratīvo un Eiropas Kopienu Tiesas (turpmāk – ET) juridisko pieredzi.

Definējot konkrētos tirgus elektronisko sakaru nozarē, tiek analizētas komersantu veiktās darbības tirgū. ESL definē elektronisko sakaru komersantu kā komersantu, kas veic divu veidu darbības – nodrošina elektronisko sakaru tīklu vai sniedz elektronisko sakaru pakalpojumu (turpmāk – pakalpojums).

ESL definē minētās darbības šādā veidā:

- elektronisko sakaru tīkla nodrošināšana – publiskā elektronisko sakaru tīkla izveide, ierīkošana, attīstīšana, ekspluatācija, kontrole un piekļuves nodrošināšana tam;
- elektronisko sakaru pakalpojums – pakalpojums, kuru parasti nodrošina par atlīdzību un kurš pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko sakaru tīklos.

Definējot konkrētos tirgus atbilstoši konkurences tiesībām, ir jāidentificē:

- visi tie pakalpojumi, kas veido identificējamu tirgus produktu (preču vai pakalpojumu tirgi);
- ģeogrāfiskā teritorija, kurā tiek sniegtas preces vai pakalpojumi (ģeogrāfiskie tirgi).

Definējot konkrētos tirgus atbilstoši ET praksei, ir jāidentificē tirgus funkcionālais līmenis:

- tirgi, kuros produkti tiek piedāvāti vairumtirdzniecībā (vairumtirdzniecības produktu tirgi);
- tirgi, kuros produkti tiek piedāvāti mazumtirdzniecībā (mazumtirdzniecības produktu tirgi).

Elektronisko sakaru nozarē tirgus sadalījums funkcionālā līmenī tiek izmantots tādēļ, ka regulējums, ko Komisija var piemērot vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības produktu tirgiem, atšķiras. Elektronisko sakaru nozarē vairumtirdzniecības pakalpojumu tirgū tiek sniegti pakalpojumi, ko viens komersants sniedz citiem komersantiem, un parasti tā ir daļa no elektronisko sakaru tīkla nodrošināšanas – pakalpojumi, kas tiek sniegti, nodrošinot piekļuvi un starpsavienojumu vai

tālākpārdošanas veikšanai. Savukārt mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgū tiek sniegti pakalpojumi galalietotājiem. Atbilstoši ESL abonents ir fiziska vai juridiska persona, kas ir noslēgusi līgumu ar elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēju par konkrētu elektronisko sakaru pakalpojumu saņemšanu, bet galalietotājs ir elektronisko sakaru pakalpojumu lietotājs, kas šos pakalpojumus neizmanto elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai citām personām.

Komisija, definējot konkrētos tirgus, izvērtē gan mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgus, gan attiecīgos vairumtirdzniecības pakalpojumu tirgus. Komisija, veicot tirgu definēšanu un analīzi, var noteikt prioritāri analizējamos tirgus un/vai vairāku tirgu grupas (klasterus).

1.2. Elektronisko sakaru likums

Tirgus definēšanas un analīzes process pamatojas uz ESL, kas ir spēkā no 2004. gada 1. decembra:

1. ESL 1. panta 7. punkts paredz, ka būtiska ietekme tirgū (turpmāk – BIT) ir tāds komersanta stāvoklis tirgū, kas līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim.
2. Nemot vērā komersantu sniegto informāciju un elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus analīzes rezultātus, Komisija saskaņā ar ESL 31. panta otro daļu nosaka, vai konkrētajā tirgū ir efektīva konkurence. Ja tirgus analīzes rezultātā Komisija konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurences, tā pieņem lēmumu par analīzes rezultātā konstatētajām problēmām adekvātu un samērīgu speciālu prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu komersantiem Komisijas noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar ESL 31. panta trešo daļu, ja Komisija konstatē, ka tirgū pastāv efektīva konkurence, tā nepiemēro vai atceļ speciālās prasības komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū. Saskaņā ar ESL 31. panta ceturto daļu, ja Komisija konstatē, ka tirgū nepastāv efektīva konkurence, tā saskaņā ar ESL 29. pantu nosaka komersantus, kuriem šajā tirgū ir būtiska ietekme.
3. ESL 29. panta pirmā daļa nosaka, ka Komisija pēc elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšanas un tirgus analīzes var noteikt komersantus, kuriem ir būtiska ietekme konkrētā tirgū. Komisija savu lēmumu pārskata ik reizi, kad tiek veikta elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšana un tirgus analīze. Komisija var atzīt, ka komersantam ir būtiska ietekme tirgū, ja tas individuāli vai kopā ar citiem komersantiem šajā tirgū atrodas tādā stāvoklī, kas ir līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim, tas ir, ekonomiska spēka stāvoklī, kas tam līdz zināmam līmenim ļauj rīkoties neatkarīgi no galalietotājiem.
4. Izvērtējot, vai viens vai vairāki komersanti ir dominējošā stāvoklī tirgū, Komisija ievēro Eiropas Komisijas izstrādātas tirgus analīzes un būtiskas ietekmes tirgū novērtēšanas vadlīnijas.
5. ESL 29. panta trešā daļa paredz, ka komersantam, kuram ir būtiska ietekme atsevišķā tirgū, var būt būtiska ietekme arī saistītā tirgū, ja saikne starp šiem diviem tirgiem ļauj ietekmi vienā tirgū paplašināt uz otru (saistīto) tirgu, tādējādi nostiprinot komersanta ietekmi tirgū.
6. ESL 30. panta pirmā daļa paredz, ka Komisija, ievērojot elektronisko sakaru pakalpojumu ģeogrāfisko dalījumu un citus valstī esošus īpašus apstākļus, kā arī Eiropas Komisijas rekomendāciju par konkrētajiem preču un pakalpojumu

tirgiem elektronisko sakaru nozarē, nosaka konkrētos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus. ESL 30. panta otrā daļa paredz, ka, nosakot konkrētos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus, Komisija konsultējas ar elektronisko sakaru komersantiem Komisija noteiktajā konsultāciju kārtībā un, ja nepieciešams, ar Konkurences padomi.

7. Saskaņā ar ESL 30. panta otro daļu, nosakot no Eiropas Komisijas rekomendācijā minētajiem tirgiem atšķirīgus tirgus, Komisija pirms attiecīga lēmuma pieņemšanas konsultējas ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem un lēmuma projektu saskaņo ar Eiropas Komisiju. Ja Eiropas Komisija, izvērtējusi Komisijas lēmuma projektu par elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšanu, norāda, ka tas radīs šķēršļus vienotam Eiropas Kopienu tirgum vai neatbilst Eiropas Kopienas tiesību aktiem, Komisija atliek lēmuma projekta pieņemšanu uz diviem mēnešiem, lai saņemtu Eiropas Komisijas viedokli. Ja Komisija saņem Eiropas Komisijas viedokli par lēmuma projektu, tas saskaņā ar šo viedokli lēmuma projektu groza, atsauc vai nepieņem..

1.3. Noteikumi

Lai veiktu nepieciešamos pasākumus tirgus definēšanai un tirgus analīzei, ESL paredz Regulatoram tiesības izdot šādus noteikumus:

1. Noteikumus par publisko konsultāciju kārtību ar tirgus dalībniekiem saskaņā ar ESL 8. panta pirmās daļas 11. punktu un 30. panta otro daļu;
2. Noteikumus par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību saskaņā ar ESL 31. panta pirmo daļu.

1.4. Jaunā rekomendācija

2007. gada 17. decembrī Eiropas Komisija publicēja jauno Rekomendāciju par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (2007/879/EK) (turpmāk – jaunā Rekomendācija).

1.4.1. Jaunajā Rekomendācijā minētie tirgi

Jaunajā rekomendācijā ir minēti 7 tirgi:

Mazumtirdzniecības līmenī:

- piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā fiziskām personām un juridiskām personām.

Vairumtirdzniecības līmenī:

- savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā;
- piekļuve vairumtirdzniecības (fiziskā) tīkla infrastruktūrai (ieskaitot daļēju vai pilnībā atsaistīto piekļuvi) fiksētā vietā;
- platjoslas piekļuve;
- nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība;
- balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos.

Jaunā rekomendācija nosaka, ka gadījumā kad valsts pārvaldes iestādēm jānodrošina, ka tiek ņemti vērā šādi trīs kumulatīvi kritēriji:

- a) augsti un ilglaicīgi šķēršļi ienākšanai tirgū; tie var būt strukturāli, juridiski vai regulatīvi;
- b) tirgus struktūra, kas nav vērsta uz efektīvu konkurenci attiecīgā laikposmā; piemērojot šo kritēriju, jāizpēta konkurences stāvoklis aiz ienākšanas šķēršļiem;
- c) piemērojot tikai konkurences tiesības vien, nevar pienācīgi labot attiecīgās tirgus nepilnības

2. Tirdzniecības līmenī

2.1. Tirdzniecības līmenī

Pamatojoties uz ESL un saskaņā ar Komisijas 2007.gada 30.maija lēmumu Nr.156 apstiprinātajiem Noteikumiem par konsultāciju kārtību ar tirgus dalībniekiem, Komisijas 2005.gada 31.augusta lēmumu Nr.182 apstiprinātajiem Noteikumiem par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību (turpmāk – Noteikumi) un 2005. gada maijā publicēto Elektronisko sakaru tirgus analīzes koncepciju (turpmāk – koncepcija) Komisija definēja un analizēja 17 no 18 tirgiem, kuri ir minēti Eiropas Komisijas 2003. gada 11. februāra 2003/311/EK rekomendācijā par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK:

Mazumtirdzniecības līmenī:

- Tirdzniecības līmenī Nr. 1: piekļuves publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā nodrošināšanas fiziskām personām;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 2: piekļuves publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā nodrošināšana juridiskām personām;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 3: fiziskām personām publiski pieejami vietējo vai iekšzemes balss telefonijas pakalpojumu, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 4: fiziskām personām publiski pieejami starptautisko balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 5: juridiskām personām publiski pieejami vietējo vai iekšzemes balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 6: juridiskām personām publiski pieejami starptautisko balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 7: nomāto līniju minimālā kopa.

Vairumtirdzniecības līmenī:

- Tirdzniecības līmenī Nr. 8: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 9: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 10: tranzīta pakalpojumi publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 11: atsaistīta piekļuve (t.sk. daļēja piekļuve) metāliskajām abonentlīnijām un to segmentiem, lai nodrošinātu platjoslas datu pārraides un balss pārraides pakalpojumus;
- Tirdzniecības līmenī Nr. 12: platjoslas piekļuves vairumtirdzniecība;

- Tirdzniecības līniju gala posmu vairumtirdzniecība;
- Tirdzniecības līniju maģistrālo posmu vairumtirdzniecība;
- Tirdzniecības līniju piekļuve un savienojumu uzsākšana publiskajos mobilajos telefonu tīklos;
- Tirdzniecības balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos;
- Tirdzniecības apraides signālu pārraides pakalpojumi apraides saturu nogādāšanai galalietotājiem.

Līdz ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 27.jūnija regulas Nr.717/2007 par viesabonēšanu publiskajos mobilo telefonsakaru tīklos Kopienā un grozījumiem Direktīvā 2002/21/EK stāšanos spēkā 2007. gada 30. jūnijā, Komisijai zuda pienākums analizēt tirgu Nr. 17: nacionālais tirgus starptautiskajai viesabonēšanai publiskajos mobilajos tīklos.

Komisija uzsāka tirgus analīzes pirmo kārtu ar datu vākšanas procesu 2005. gada rudenī. Pēc pirmo trīs tirgu (tirgi Nr. 8 – 10) definēšanas un analīzes Komisija 2006. gada 31. martā paziņoja EK par rezultātiem un 2006. gada 28. aprīlī saņēma EK atbildes vēstuli ar komentāriem. Nemot vērā EK komentārus, Komisija 2006. gada 30. jūnijā lēma par komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū un par piemērojamām saistībām un pienākumiem visos trīs tirgos.

Laika posmā līdz 2007.gada 7. martam Komisija bija paziņojusi EK par visiem tirgiem elektronisko sakaru nozarē, izņemot tirgu Nr. 18 (un Nr. 17) un pieņemusi lēmumus par komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū un par tiem piemērojamām saistībām, pienākumiem. Par vēl septiņiem elektronisko sakaru pakalpojumu tirgiem EK izteica savus komentārus, par pārējiem tirgiem komentāru nebija.

Saistībā ar tirgu Nr. 18 radās īpaša situācija.

2006. gada 6. februārī Konkurences padome saņēma biedrības „Latvijas Raidorganizāciju asociācija” 2006. gada 30. janvāra iesniegumu Nr.4-01/06 „Par radio un televīzijas programmu pārraidīšanas tarifiem”, kurā tā norādīja uz valsts akciju sabiedrības „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” nevienlīdzīgu attieksmi pret biedrības „Latvijas Raidorganizāciju asociācija” biedriem, nosakot raidorganizācijām dažādus maksājumus par programmu pārraidīšanu.

Konkurences padome 2006.gada 3.martā nolēma ierosināt lietu un definēja un pētīja konkrēto tirgu.

2007.gadā 13.jūnijā Konkurences padome pieņēma lēmumu Nr. E02-64 „Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu, Lieta Nr. 234/06/10/3; Par Konkurences likuma 13.panta iespējamo pārkāpumu va/s „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” darbībās”. Pamatojoties uz tirgus definīciju un veikto tirgus analīzi, Konkurences padome nolēma piemērot LVRTC tiesiskos pienākumus. Komisija atbalsta Konkurences padomes tirgus definīciju un analīzi un līdz ar to izmanto savā tirgus analīzē Konkurences padomes tirgus analīzes rezultātus.

Komisija, ievērojot likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9. panta otro daļu, Elektronisko sakaru likuma 8. panta otro daļu un Administratīvā procesa likuma 65. panta otro daļu, kā arī saskaņā ar labas pārvaldības un lietderības principu, tirgus „apraides signālu pārraides pakalpojumi apraides saturu nogādāšanai galalietotājiem” definēšanu un analīzi veica pēc Konkurences padomes Lēmuma pieņemšanas.

2007. gada 5. oktobrī Komisija paziņoja EK par situāciju tirgū Nr. 18 un 2007. gada 5. novembrī saņēma EK atbildi, ka tai nav komentāru.

2.2. *Tirgus analīzes pirmās kārtas rezultāti*

Komisija konstatēja, ka vienā tirgū (tirgus Nr. 15) pastāv efektīva konkurence. Tirgus Nr. 14 atbilst 2. no tā saucamajiem trīs kritērijiem un pašreizējos apstākļos *ex ante* regulēšana tajā nav nepieciešama. Tirgus Nr. 18 atbilst 3.kritērijam un Komisija konstatēja konkurences tiesību pietiekamību konkurences problēmu novēršanai un secināja, ka pašreizējos apstākļos nav nepieciešama Komisijas iejaukšanās.

1.tabula: Tirgi, kuros nepastāv komersanti ar BIT

Tirgus	Nr.	komersanti ar BIT	EK piezīmes	trīs kritēriju pārbaude
nomāto līniju maģistrālo posmu vairumtirdzniecība	14	nav	nav	jā
piekluve un savienojumu uzsākšana publiskajos mobilajos telefonu tīkllos	15	nav	nav	nē
apraides signālu pārraides pakalpojumi apraides saturu nogādāšanai galalietotājiem	18	nav	nav	jā

Divos tirgos (Nr. 9 un 16) ir vairāk kā viens komersants ar būtisku ietekmi tirgū, jo šajos tirgos katrs publiskais telefonu tīklis ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

2.tabula: Tirgi, kuros pastāv vairāk nekā viens komersants ar BIT

Tirgus	Nr.	komersanti ar BIT	EK piezīmes	saistības
savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā	9	SIA "Lattelecom" un 15 citi komersanti	jā	<p>SIA "Lattelecom":</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības <p>Citi komersanti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Caurredzamības saistības
balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos	16	"Latvijas Mobilais Telefons" SIA un SIA "Tele2" SIA "Tele2" AS "Telekom Baltija" SIA "BITE Latvija"	jā	<p>"Latvijas Mobilais Telefons" SIA un SIA "Tele2":</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības <p>AS "Telekom Baltija" un SIA "BITE Latvija"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Caurredzamības saistības 2) Vienlīdzīgas attieksmes saistības

3.tabula: Tirgi ar vienu komersantu ar BIT

Tirgus	Nr.	komersanti ar BIT	EK piezīmes	saistības
piekļuves publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā nodrošināšana fiziskām personām	1	SIA "Lattelecom"	jā	1) nodrošināt operatora izvēles un iepriekšējas izvēles pakalpojumus 2) Tarifu regulēšanas saistības
piekļuves publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā nodrošināšana juridiskām personām	2	SIA "Lattelecom"	jā	1) nodrošināt operatora izvēles un iepriekšējas izvēles pakalpojumus 2) Tarifu regulēšanas saistības
fiziskām personām publiski pieejami vietējo vai iekšzemes telefonsakaru pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā	3	SIA „Lattelecom”	jā	1) Tarifu regulēšanas saistības
fiziskām personām publiski pieejami starptautisko telefonsakaru pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā	4	SIA "Lattelecom"	jā	1) Tarifu regulēšanas saistības
juridiskām personām publiski pieejami vietējo vai iekšzemes telefonsakaru pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā	5	SIA "Lattelecom"	jā	1) Tarifu regulēšanas saistības
juridiskām personām publiski pieejami starptautisko telefonsakaru pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā	6	SIA "Lattelecom"	jā	1) Tarifu regulēšanas saistības
nomāto līniju minimālā kopa	7	SIA "Lattelecom"	nav	1) Pienākumi un saistības attiecībā uz nomāto līniju minimālo pakalpojumu kopu 2) Caurredzamības saistības 3) Tarifu regulēšanas saistības
savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā	8	SIA "Lattelecom"	jā	1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības
tranzīta pakalpojumi publiskajā fiksētajā telefonu tīklā	10	SIA "Lattelecom"	jā	1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības
atsaistīta piekļuve (t.sk. daļēja piekļuve) metāliskajām abonentīnijām un to segmentiem vairumtirdzniecībā, lai nodrošinātu platjoslas datu pārraides un balss pārraides pakalpojumus	11	SIA "Lattelecom"	nav	1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības
platjoslas piekļuves vairumtirdzniecībā	12	SIA "Lattelecom"	nav	1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības
nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecībā	13	SIA "Lattelecom"	nav	1) Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam 2) Caurredzamības saistības 3) Vienlīdzīgas attieksmes saistības 4) Tarifu regulēšanas saistības 5) Atdalītas finanšu uzskaites saistības

3. Tirdzniecības tirgus analīzes otrās kārtas gaita

3.1. Noteikumi par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību

Ņemot vērā ESL noteikto, ka Komisija nosaka tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību, Komisijas padome 2005. gada 31. augustā ar lēmumu Nr. 182 apstiprināja Noteikumus par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību.

Komisija grozīja Noteikumus ar 2006. gada 26. jūlija lēmumu Nr. 196 un ar 2007. gada 16. maija lēmumu Nr. 140. 2008. gada jūnijā ar lēmumu Nr. 206 Komisijas padome apstiprināja jaunus Noteikumus par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību (turpmāk – Noteikumi).

Noteikumi paredz, ka komersanti iesniedz Komisijai katru gadu līdz 1. augustam informāciju par esošā kalendārā gada 1. pusgadu un līdz 1. februārim informāciju par iepriekšējā kalendārā gada 2. pusgadu, pilnīgi un precīzi aizpildot Noteikumu 1. pielikumā noteikto veidlapu.

Komisija 1. pielikumā noteica iesniegt informāciju par ieņēmumiem, nodrošinot šādus pakalpojumus:

1. Balss telefonijas pakalpojumu sniegšana
tai skaitā:
Piekļuves nodrošināšana galalietotājiem
Iekšzemes sarunas
Starptautiskās sarunas
2. Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana
tai skaitā:
Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana galalietotājiem
Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana vairumtirdzniecībā citiem elektronisko sakaru komersantiem
3. Atsaistītas piekļuves pakalpojumu sniegšana (t.sk. daļēji atsaistītas piekļuves)
4. Internet piekļuves pakalpojumu sniegšana, izņemot balss telefoniju
5. Latvijas Republikas teritorijā sniegtie viesabonēšanas pakalpojumi publiskajā mobilajā telefona tīklā
6. Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā elektronisko sakaru tīklā
tai skaitā:
vairumtirdzniecībā
mazumtirdzniecībā
7. Platjoslas piekļuves vairumtirdzniecībā sniegšana
8. Piekļuves un izsaukumu veikšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā mobilajā telefona tīklā
9. Starpsavienojumu pakalpojumu sniegšana
tai skaitā:
Savienojumu uzsākšana fiksētajā tīklā
Savienojumu pabeigšana
Tranzīta pakalpojumi fiksētajā tīklā
10. citi

Papildus, Komisija noteica iesniegt informāciju par pakalpojumu sniegšanai izmantoto tīkla veidu:

1. fiksētais elektronisko sakaru tīkls;
2. mobilais elektronisko sakaru tīkls;
3. kabeļtelevīzijas tīkls;
4. satelītu elektronisko sakaru tīkls;
5. satelītu mobilais elektronisko sakaru tīkls;
6. radiokomunikāciju tīkls.

Komisija, izvērtējot informāciju, kuru komersanti ir iesnieguši saskaņā ar noteikumu 5. un 6.punktu, nosaka tos komersantus, kuru attiecīgā sniegtā elektronisko sakaru pakalpojuma kopējais īpatsvars ir ne vairāk kā 95% dilstošā secībā no attiecīgā elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanas kopējiem ieņēmumiem un/vai, kuri iesniedz Komisijai tiem nosūtītās 2.pielikuma veidlapas. Saskaņā ar noteikumu 7. punktu Komisija nosūta visiem komersantiem, kurus Komisija noteikusi par komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū, attiecīgajam konkrētajam tirgum atbilstošas

2.pielikuma veidlapas un saskaņā ar noteikumu 8.punktu Komisija nosūta 2.pielikuma veidlapas vismaz četriem tiem komersantiem, kuru katra īpatsvars no kopējiem ieņēumiem no attiecīgo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanas dilstošā secībā ir vislielākais.

Izmantojot Noteikumu 2.pielikuma 38 veidlapas, ir apkopota gan kvantitatīva, gan kvalitatīva rakstura detalizēta informācija par noteiku pakalpojumu sniegšanu 2005., 2006. un 2007.gadā.

- Kvantitatīvā informācija: par finanšu rādītājiem, īpašuma struktūru, tīklu struktūru, ģeogrāfisko pārklājumu, tarifu plāniem, lietotāju un piekļuvju skaitu, ieņēumiem, noslodzes, starpsavienojuma punktiem u.t.t.
- Kvalitatīvā informācija: jautājumi par barjerām (administratīvām vai ekonomiskām) ienākšanai elektronisko sakaru pakalpojumu tirgos, plānotām investīcijām, galvenajiem konkurentiem, starpsavienojumu līgumiem u.t.t.

Komisija informācijas par pakalpojumu sniegšanu apkopošanai nolēma izmantot anketu, kurā jautājumi nav sasaistīti ar Rekomendācijā minētiem tirgiem. Saikne starp pieprasīto informāciju un Rekomendācijā minētiem tirgiem varētu ierobežot informācijas izmantošanu analīzes procesā. Gadījumā, ja jautājumi būtu iedalīti atbilstoši Rekomendācijā minētajiem tirgiem, Komisija uzskata, ka varētu izveidoties situācija, ka komersanti varētu apstrīdēt tirgus analīzes secinājumus, balstoties uz argumentu, ka Komisijai nav tiesību izmantot informāciju, kura anketā iedalīta tirgū A, lai definētu un analizētu tirgu B.

Tomēr, lai, pirmkārt, novērtētu ietekmes kā vertikālas, tā horizontālas pārnešanu starp tirgiem un, otrkārt, analizētu tādus kritērijus kā, piemēram, komersantu īpatsvars, komersanta tehnoloģiska rakstura priekšrocības vai pārākums un privileģēta pieejā kapitālu tirgiem vai finanšu resursiem, pakalpojumu sasaistīšana, Komisija izmanto visus tai pieejamos publiskos vai Komisijas rīcībā esošos datus.

Informācijas pieprasījuma saistībā ar Noteikumu 2.pielikumu saturs skatāms 4.tabulā.

4.tabula: Otrā pielikuma struktūra

1	Vispārīgā informācija
2	Tīkla struktūra
3	Pakalpojumi
4	Ieņēmumi
Mazumtirdzniecība	
5	Fiksētais tīkls: Piekļuves nodrošināšana galalietotājiem
6	Fiksētais tīkls: Iekšzemes izsaukumu ilgums
7	Fiksētais tīkls: Starptautiskā noslodze
8	Fiksētais tīkls: Starptautiskā noslodze
9	Fiksētais tīkls: Sasaistītie un citi pakalpojumi
10	Fiksētais tīkls: Operatora izvēle/numura saglabāšanas pakalpojums
11	Fiksētais tīkls: Ieņēmumi
12	Mobilais tīkls: Galalietotāji/noslodze
13	Mobilais tīkls: Numura saglabāšanas pakalpojums
14	Mobilais tīkls: Ieņēmumi
15	Interneta piekļuves pakalpojumi: Abonēšana
16	Interneta piekļuves pakalpojumi: Ieņēmumi
17	Taksofoni
18	Taksofoni: Ieņēmumi
19	Nomātas līnijas: Galalietotājiem
20	Nomātas līnijas: Ieņēmumi no galalietotājiem
21	Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumi: Abonēšana
22	Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumi: Ieņēmumi
Vairumtirdzniecība	
23	Piekļuve abonentlīnijai vairumtirdzniecībā
24	Piekļuve abonentlīnijai vairumtirdzniecībā: Ieņēmumi
25	Piekļuve abonentlīnijai vairumtirdzniecībā: līniju skaits
26	Starpsavienojums: Vispārīgā informācija
27	Starpsavienojums: Starptautiskā noslodze
28	Starpsavienojums: Iekšzemes noslodze
29	Starpsavienojums: Ieņēmumi
30	Starpsavienojums: Maksājumi citiem komersantiem
31	Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumi: lietotāji
32	Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumi: Ieņēmumi un tarifi
33	Nomāto līniju vairumtirdzniecība: vispārīgie jautājumi
34	Nomātas līnijas - vairumtirdzniecība
35	Nomātas līnijas - vairumtirdzniecība: Ieņēmumi un tarifi
36	Piekļuve un savienojumu uzsākšana publiskajā mobilajā telefonu tīklā
37	Piekļuve un savienojumu uzsākšana publiskajā mobilajā telefonu tīklā: Ieņēmumi
38	Piekļuve un savienojumu uzsākšana publiskajā mobilajā telefonu tīklā: Noslodze

3.2. Informācijas vākšana

3.2.1. Izmantotā informācija

Komisija tirgus definēšanai un tirgus analīzei izmanto šādu informāciju:

- datus, kas tieši iegūti no tirgus dalībniekiem, tiem iesniedzot informāciju uz speciālu Komisijas izstrādātu anketu jautājumiem (anketu dati, iepriekš minēto Noteikumu 1. un 2.pielikumi);

- datus, kas netieši iegūti no lietotājiem un komersantiem tirgus analīzes rezultātā (tirgus analīzes dati);
- publiski pieejamus datus, piemēram, statistisko informāciju (publiskie dati);
- datus, kas ir Komisijas rīcībā par tirgus dalībnieku (komersantu) iepriekšējo rīcību Komisijas darbības laikā (dati par tirgus dalībnieku rīcību).

3.2.2. Noteikumu par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību, 1. pielikums

Līdz 2007. gada 15. novembrim Komisija saskaņā ar Noteikumiem saņēma tirgus analīzei nepieciešamo informāciju (1.pielikums) par 2007.gada pirmo pusgadu no 362 komersantiem (85 % no visiem reģistrētajiem komersantiem). Pamatojoties uz šiem datiem, Komisija noteica tos komersantus, kuriem nosūtams Noteikumu 2. pielikums par 2005. un 2006. gadu. Komisija uzskata, ka informācija iegūta no visiem tiem komersantiem, kuri var ietekmēt analīzes rezultātu.

Komersantu sniegtā informācija atbilstoši Komisijas iedalījumam:

5.tabula: Piedāvātie pakalpojumi

Pakalpojums	komersantu skaits
Balss telefonijas pakalpojumu sniegšana	62
tai skaitā:	
Piekļuves nodrošināšana galalietotājiem	36
Iekšzemes sarunas	40
Starptautiskās sarunas	43
2. Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana	35
tai skaitā:	
Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana galalietotājiem	14
Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana vairumtirdzniecībā citiem elektronisko sakaru komersantiem	16
3. Atsaistītas piekļuves pakalpojumu sniegšana (t.sk. dalēji atsaistītas piekļuves)	0
4. Internet piekļuves pakalpojumu sniegšana, izņemot balss telefoniju	243
5. Latvijas Republikas teritorijā sniegtie viesabonēšanas pakalpojumi publiskajā mobilajā telefona tīklā	5
6. Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā elektronisko sakaru tīklā	43
tai skaitā:	
vairumtirdzniecībā	1
mazumtirdzniecībā	28
7. Platjoslas piekļuves vairumtirdzniecībā sniegšana	8
8. Piekļuves un izsaukumu veikšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā mobilajā telefona tīklā	3
9. Starpsavienojumu pakalpojumu sniegšana	27
tai skaitā:	
Savienojumu uzsākšana fiksētajā tīklā	12
Savienojumu pabeigšana	17
Tranzīta pakalpojumi fiksētajā tīklā	12

Līdz 2008. gada 1. septembrim Komisija saskaņā ar Noteikumiem saņēma tirgus analīzei nepieciešamo informāciju (1.pielikums) par 2007.gada otro pusgadu no 371 komersantiem (82,81 % no visiem reģistrētajiem komersantiem). Pamatojoties uz šiem datiem, Komisija noteica tos komersantus, kuriem nosūtams Noteikumu 2. pielikums pa 2007 gadu. Komisija uzskata, ka informācija iegūta no visiem tiem komersantiem, kuri var ietekmēt analīzes rezultātu.

Komersantu sniegtā informācija atbilstoši Komisijas iedalījumam:

6.tabula: Piedāvātie pakalpojumi

Pakalpojums	komersantu skaits
Balss telefonijas pakalpojumu sniegšana	59
tai skaitā:	
Piekļuves nodrošināšana galalietotājiem	39
Iekšzemes sarunas	49
Starptautiskās sarunas	45
2. Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana	40
tai skaitā:	
Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana galalietotājiem	21
Nomāto līniju pakalpojumu sniegšana vairumtirdzniecībā ciemam elektronisko sakaru komersantiem	18
3. Atsaistītas piekļuves pakalpojumu sniegšana (t.sk. daļēji atsaistītas piekļuves)	0
4. Internet piekļuves pakalpojumu sniegšana, izņemot balss telefoniju	230
5. Latvijas Republikas teritorijā sniegtie viesabonēšanas pakalpojumi publiskajā mobilajā telefona tīklā	
6. Radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā elektronisko sakaru tīklā	41
tai skaitā:	
vairumtirdzniecībā	
mazumtirdzniecībā	32
7. Platjoslas piekļuves vairumtirdzniecībā sniegšana	4
8. Piekļuves un izsaukumu veikšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā mobilajā telefona tīklā	5
9. Starpsavienojumu pakalpojumu sniegšana	27
tai skaitā:	
Savienojumu uzsākšana fiksētajā tīklā	11
Savienojumu pabeigšana	21
Tranzīta pakalpojumi fiksētajā tīklā	13

3.2.3. Noteikumu par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību 2. pielikums

Komisija vāca datus par tirgus situāciju divos posmos:

Pirmais posms:

Saskaņā ar Noteikumu 5. punktu Komisija, izvērtējot informāciju, kuru komersanti ir iesnieguši, noteica tos komersantus, kuru attiecīgā sniegtā elektronisko sakaru pakalpojuma kopējais īpatsvars ir ne vairāk kā 95% dilstošā secībā no attiecīgā elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanas kopējiem ieņēmumiem, kuriem līdz 2007. gada 13. novembrim jāsniedz Komisijai tiem nosūtītās Noteikumu 2. pielikuma veidlapas (saskaņā ar to sniegtajiem pakalpojumiem):

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana mobilajā elektronisko sakaru tīklā:
piekļuves nodrošināšana galalietotājiem
4. komersanti.

7.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Tele2		
SIA	BITE Latvija		
AS	Telekom Baltija		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana mobilajā elektronisko sakaru tīklā,
iekšzemes sarunas:
4. komersanti.

8.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Tele2		
SIA	ZetCOM		
SIA	BITE Latvija		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana mobilajā elektronisko sakaru tīklā,
starptautiskās sarunas:
4. komersanti.

9.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Tele2		
SIA	BITE Latvija		
AS	Telekom Baltija		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana fiksētajā elektronisko sakaru tīklā:
piekļuves nodrošināšana galalietotājiem:
4. komersanti.

10.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Lattelecom		
AS	Telekom Baltija		
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	TELENET		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana fiksētajā elektronisko sakaru tīklā, iekšzemes sarunas:
4. komersanti.

11.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
SIA	Lattelecom		
AS	BALTKOM TV SIA		
SIA	CSC TELECOM		
AS	Telekom Baltija		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana fiksētajā elektronisko sakaru tīklā: starptautiskās sarunas
10. komersanti.

12.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
SIA	Lattelecom		
AS	Master Telecom		
SIA	TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA		
AS	Telekom Baltija		
SIA	CSC TELECOM		
SIA	TELEFANT		
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	FINORS TELEKOM		
SIA	TELE2 TELECOM		
SIA	TELENETS		

- nomāto līniju pakalpojumu sniegšana galalietotājiem:
4 komersanti.

13.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām galalietotājiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
SIA	Lattelecom		
SIA	TELIA LATVIA		
SIA	LINX TELECOMMUNICATIONS LATVIA		
SIA	Baltcom Fibre	-	-

Viens komersants (SIA „Baltcom Fibre”) 1. anketā nenorādija vai tas sniedz nomātas līnijas vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā. No SIA „Baltcom Fibre” tāpēc tika pieprasīti dati gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu vairumtirdzniecībā.

- nomāto līniju pakalpojumu sniegšana vairumtirdzniecībā:
8 komersanti.

14.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām vairumtirdzniecībā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdus daļa
AS	LATVENERGO		
VAS	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs		
SIA	OPTRON		
SIA	Lattelecom		
VAS	Latvijas Dzelzceļš		
SIA	Radio Telecommunication Network		
SIA	Livas		
SIA	Baltcom Fibre	-	-

Viens komersants (SIA „Baltcom Fiber”) l. anketā nenorādīja vai tas sniedz nomātas līnijas vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā. No SIA „Baltcom Fiber” tāpēc tika pieprasīti dati gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem, gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu vairumtirdzniecībā.

- atsaistītas piekļuves pakalpojumu sniegšana:
1 komersants.

15.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par atsaistītām piekļuvēm

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdus daļa
SIA	Lattelecom		

- interneta piekļuves pakalpojumu sniegšana, izņemot balss telefonijas pakalpojumus:
Komisija vēl nav pieprasījusi informāciju par interneta piekļuves pakalpojuma nodrošināšanu mazumtirdzniecībā.
- Latvijas Republikas teritorijā sniegtie viesabonēšanas pakalpojumi: Līdz ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 27.jūnija regulas Nr.717/2007 par viesabonēšanu publiskajos mobilo telefonsakaru tīklos Kopienā un grozījumiem Direktīvā 2002/21/EK stāšanos spēkā 2007.gada 30.jūnijā, Komisija ar tirgus analīzi saistīto pasākumu ietvaros vairs neplāno apkopot datus par starptautiskās viesabonēšanas pakalpojumiem.
- radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu:
Sakarā ar tirgus Nr. 18 vēlo analīzi Komisija vēl nav pieprasījusi informāciju par radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumiem
- platjoslas piekļuves vairumtirdzniecībā:
5 komersanti.

16.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par platjoslas piekļuvēm

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	VERSIIJA		
SIA	Baltcom IP		
SIA	Lattelecom		
SIA	Datagrupa.lv		
SIA	TALK POINT		

- piekļuves un izsaukumu veikšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā mobilajā telefonu tīklā:
2 komersanti.

17.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par piekļuvēm un izsaukumu veikšanu

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	BITE Latvija		

- starpsavienojums mobilajā elektronisko sakaru tīklā:
4 komersanti.

18.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem mobilajā elektronisko sakaru tīklā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Tele2		
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	BITE Latvija		
AS	Telekom Baltija		

- starpsavienojums fiksētajā elektronisko sakaru tīklā:
Savienojumu uzsākšana
4 komersanti.

19.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Lattelecom		
SIA	IT Group		
AS	LATVENERGO		
SIA	TELENET		

- starpsavienojums fiksētajā elektronisko sakaru tīklā:
savienojumu pabeigšana. Šaskanā ar Noteikumu 5., 6., 7., 8. punktu Komisija, nosūtīja 2. pielikuma veidlapas 16 komersantiem. Sakarā ar īpašo situāciju 9. tirgū (ņemot vērā tirgus definīciju, ka katrs elektronisko sakaru tīklis ir sava individuāls tirgus, visi komersanti, kas sniedz savienojumu pabeigšanas pakalpojumus elektronisko sakaru tīklā ir komersanti ar būtisku ietekmi tirgū), Komisija papildu pieprasīja arī datus no komersantiem, kuri sāka sniegt

savienojumu pabeigšanas pakalpojumus 2007. gadā vai no komersantiem, kuriem ir vismaz viens starpsavienojuma līgums un kuri nodrošina balss telefonijas piekļuves pakalpojumus galalietotājiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā, pavisam 22 komersantiem.

20.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; savienojumu pabeigšana

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
SIA	Lattelecom		
AS	Telekom Baltija		
SIA	CSC TELECOM		
AS	LATVENERGO		
VAS	Latvijas Dzelzceļš		
SIA	TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA		
SIA	TELENETS		
SIA	AUGSTCELTNE		
SIA	Datagrupa.lv		
SIA	UNISTARS		
SIA	FINORS TELEKOM		
SIA	DIRECT		
SIA	D-COM		
SIA	LATTELENET		
SIA	MASTER TELECOM		
SIA	OPTRON		
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	SIGIS		
SIA	TELE2 TELECOM		
SIA	TELENET		
SIA	Interneta Pasaule		
SIA	HIG Serviss Baltija		

- starpsavienojums fiksētajā elektronisko sakaru tīklā,
tranzīts:
4 komersanti.

21.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; tranzīts

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
SIA	Lattelecom		
AS	Telekom Baltija		
SIA	IT Group		
SIA	CSC TELECOM		

Otrais posms:

Saskaņā ar Noteikumu 5. punktu Komisija, izvērtējot informāciju, kuru komersanti ir iesnieguši, noteica tos komersantus, kuru attiecīgā sniegtā elektronisko sakaru pakalpojuma kopējais īpatsvars ir ne vairāk kā 95% dilstošā secībā no attiecīgā

elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanas kopējiem ieņēmumiem, kuriem līdz 2008. gada 8., 15. oktobrim un 17. oktobrim (tikai interneta piekļuves pakalpojumu sniedzējiem) jāsniedz Komisijai tiem nosūtītās Noteikumu 2. pielikuma veidlapas (saskaņā ar to sniegtajiem pakalpojumiem):

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana mobilajā elektroniskojā sakaru tīklā, piekļuves nodrošināšana galalietotājiem:
4 komersanti.

22.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektroniskojā sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Tele2		
SIA	Bite Latvija		
AS	Telekom Baltija		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana mobilajā elektroniskojā sakaru tīklā, iekšzemes sarunas:
4 komersanti.

23.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektroniskojā sakaru tīklā; iekšzemes sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Tele2		
SIA	Zetcom		
SIA	Bite Latvija		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana mobilajā elektroniskojā sakaru tīklā, starptautiskās sarunas:
4 komersanti.

24.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju mobilajā elektroniskojā sakaru tīklā; starptautiskās sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Tele2		
SIA	Bite Latvija		
SIA	Zetcom		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana fiksētajā elektroniskojā sakaru tīklā, piekļuves nodrošināšana galalietotājiem:
4 komersanti.

25.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektroniskojā sakaru tīklā; piekļuves nodrošināšana galalietotājiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Lattelecom		
AS	Telekom Baltija		
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	IME PLUSS		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana fiksētajā elektronisko sakaru tīklā, iekšzemes sarunas:
6 komersanti.

26.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; iekšzemes sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Lattelecom		
AS	LATVENERGO		
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	CSC TELECOM		
AS	Telekom Baltija		
SIA	MWTV		

- balss telefonijas pakalpojumu sniegšana fiksētajā elektronisko sakaru tīklā starptautiskās sarunas:
14 komersanti.

27.tabula : Komersanti, kuriem jāsniedz dati par balss telefoniju fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; starptautiskās sarunas

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Lattelecom		
SIA	MASTER TELECOM		
SIA	Telekomunikāciju grupa		
AS	Telekom Baltija		
SIA	Telefant		
SIA	CSC TELECOM		
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	TELE2 TELECOM		
SIA	TELENETS		
SIA	SIGIS		
SIA	Finors Telekom		
SIA	MWTV		
SIA	LATTELENET		
SIA	Datagrupa.lv		

- nomāto līniju pakalpojumu sniegšana galalietotājiem:
5 komersanti.

28.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām galalietotājiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Lattelecom		

SIA	EQUANT LATVIA Ltd	
SIA	VELS	
SIA	CITYNET	
SIA	TELIA LATVIA	

Viens komersants (SIA „EQUANT LAVIA ltd”) 1. anketā nenorādīja vai tas sniedz nomātas līnijas vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā. No SIA „EQUANT LAVIA ltd” tāpēc tika pieprasīti dati gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu vairumtirdzniecībā.

- nomāto līniju pakalpojumu sniegšana vairumtirdzniecībā:
8 komersanti.

29.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par nomātām līnijām vairumtirdzniecībā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdus daļa
AS	LATVENERGO		
VAS	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs		
SIA	OPTRON		
SIA	Lattelecom		
SIA	Baltcom Fiber		
VAS	Latvijas Dzelzceļš		
SIA	Radio Telecommunication Network		
SIA	EQUANT LATVIA Ltd		

Viens komersants (SIA „EQUANT LAVIA ltd”) 1. anketā nenorādīja vai tas sniedz nomātas līnijas vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā. No SIA „EQUANT LAVIA ltd” tāpēc tika pieprasīti dati gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem gan par nomāto līniju pakalpojumu sniegšanu vairumtirdzniecībā.

- atsaistītas piekļuves pakalpojumu sniegšana:
2 komersanti.

30.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par atsaistītām piekļuvēm

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdus daļa
SIA	FASTNETS		
SIA	Lattelecom		

- interneta piekļuves pakalpojumu sniegšana, izņemot balss telefonijas pakalpojumus:
96 komersanti.

31.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par interneta piekļuves pakalpojumiem

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdus daļa

SIA	Lattelecom
SIA	TELECENTRS
SIA	TELIA LATVIJA
SIA	LATNET Serviss
SIA	Balticom
AS	Telekom Baltija
SIA	MĪTS LV
SIA	Interneta Pasaule
SIA	IZZI
SIA	DAUTKOM TV
SIA	IZZI COM
SIA	BALTKOM TV SIA
SIA	PRONETS
SIA	Bite Latvija
SIA	MFL Serviss
SIA	OPTILINE
SIA	LIVAS NET
SIA	BALTINET DATA
AS	LATVENERGO
SIA	TELENET
SIA	OSTKOM
SIA	MPE NETS
SIA	Kopideja
SIA	Lattelecom Technology
LU aģentūra	LATVIJAS UNIVERSITĀTES MATEMĀTIKAS UN INFORMĀTIKAS INSTITŪTS
SIA	Elektrons & K
SIA	PROMEDIA
SIA	BAS GRUPA
SIA	TEKALATS
SIA	Infonet sistēmas
SIA	TERABITS
SIA	CITYNET
SIA	MICROLINES
SIA	SkaTVis
SIA	FASTNETS
SIA	DATU TEHNOLOGIJU GRUPA
SIA	NEOLAINS
SIA	VIS IT
SIA	MIKRONET
SIA	TECHNONET
SIA	Media Centrs "Kurzeme"
SIA	JUCOM
SIA	DT KOMUNIKĀCIJAS
SIA	ALDEMS
SIA	UNISAT
SIA	Baltijas telekomunikāciju tīkli
SIA	UNINET
SIA	NEONETS
SIA	4 NETS
SIA	UNISTARS

SIA	JŪLIJA O
SIA	DATORI UN DATORTĪKLI
SIA	LAIN NET
SIA	SL.NET
SIA	ELIDARS
SIA	Studio 7 PRO
SIA	GP SYSTEMS
SIA	GLOBAL DVA
SIA	Datagrupa.lv
SIA	MWTV
SIA	A TECHNOLOGIES
SIA	LV DATS
SIA	JUNIK
SIA	GROTEKS
SIA	ILVA Ltd
SIA	MAKSINETS
SIA	SV NETS
SIA	LATVIJAS DATORU TĪKLI
SIA	IZZI Ultracom
SIA	SALASPILS DATORU TĪKLI UN INFORMATĪVĀS TEHNOLOĢIJAS
SIA	NITE DATORU SISTĒMAS
SIA	AIRCOM
SIA	ZEDNET
SIA	KENGANETS
SIA	Kurzemes datorcentrs
SIA	LANCOM
SIA	PROMAKS
SIA	ITrisinājumi.lv
SIA	SABINA-S
SIA	EVALS
SIA	DEMVAR
SIA	Boldnet
SIA	QWERTY
SIA	RSS LTD.
SIA	PC ABC
SIA	MULTITONE BALT
SIA	OPTRON
SIA	M-Stils
SIA	PROLAIN
SIA	Kurzemes IT
SIA	MICRONET
SIA	Komerccentrs DATI grupa
SIA	ALFA LINKS
SIA	Šilale
SIA	EIKATIK
SIA	DATORCENTRS

- radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu vairumtirdzniecībā : 5 komersanti

32.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumiem vairumtirdzniecībā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
VAS	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs		
SIA	Valkas Elektrons		
SIA	KTV Universss		
SIA	KTV TELEANSS		
SIA	ZS Lagzdiņas		
SIA	DOBELES TELESAT		

Pieci komersanti (SIA „Valkas Elektrons”, SIA „KTV Universss”, SIA „KTV Teleanss”, SIA „ZS Lagzdiņas” un „SIA „DOBELES TELESAT”) 1. anketā nenorādīja vai tie sniedz radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumus vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā. No šiem pieciem komersantiem tāpēc tika pieprasīti dati gan pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem gan par pakalpojumu sniegšanu vairumtirdzniecībā.

- radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu mazumtirdzniecībā : 21 komersanti

33.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumiem mazumtirdzniecībā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirdzniecības daļa
SIA	BALTKOM TV SIA		
SIA	IZZI		
SIA	DAUTKOM TV		
SIA	TELEVIDEOĀIKLS		
SIA	FAO		
SIA	OSTKOM		
SIA	LIVAS KTV		
SIA	Elektrons & K		
SIA	SkaTVis		
SIA	ELEKTRONS S		
SIA	Radošā apvienība "MODĒMS"		
SIA	ARDI		
SIA	RĪGAS RADIOTRANSLĀCIJA		
SIA	L.A.T.		
SIA	Lattelecom		
SIA	Elektrons		
SIA	KTV Universss	-	-
SIA	Valkas Elektrons	-	-
SIA	KTV TELEANSS	-	-
SIA	ZS Lagzdiņas	-	-
SIA	DOBELES TELESAT	-	-

Pieci komersanti (SIA „Valkas Elektrons”, SIA „KTV Universss”, SIA „KTV Teleanss”, SIA „ZS Lagzdiņas” un „SIA „DOBELES TELESAT”) 1. anketā nenorādīja vai tie sniedz radio vai televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumus vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā. No šiem pieciem

komersantiem tāpēc tīka pieprasīti dati gan pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem gan par pakalpojumu sniegšanu vairumtirdzniecībā.

- platjoslas piekļuves vairumtirdzniecībā:
5 komersanti.

34.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par platjoslas piekļuvēm

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	VERSIIJA		
SIA	Baltcom IP		
SIA	Lattelecom		
SIA	Datagrupa.lv		
SIA	IZZI COM		

- piekļuves un izsaukumu veikšanas pakalpojumu sniegšana publiskajā mobilajā telefona tīklā:
2 komersanti.

35.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par piekļuvēm un izsaukumu veikšanu

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Bite Latvija		

- starpsavienojums mobilajā elektronisko sakaru tīklā:
4 komersanti.

36.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem mobilajā elektronisko sakaru tīklā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	Tele2		
SIA	Latvijas Mobilais Telefons SIA		
SIA	Bite Latvija		
AS	Telekom Baltija		

- starpsavienojums fiksētajā elektronisko sakaru tīklā,
savienojumu uzsākšana:
5 komersanti.

37.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā

	Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA	LATTELENET		
SIA	Lattelecom		
SIA	CSC TELECOM		
SIA	IT Group		

Viens komersants (SIA „LATTELENET”) 1. anketa neuzrādīja, kādus starpsavienojumu pakalpojumus tas sniedz.

- starpsavienojums fiksētajā elektronisko sakaru tīklā : savienojumu pabeigšana. Saskaņā ar Noteikumu 5., 6., 7., 8. punktu Komisija, nosūtīja 2. pielikuma veidlapas 16 komersantiem. Sakarā ar īpašo situāciju 3. tirgū (ņemot vērā tirgus definīciju, ka katrs elektronisko sakaru tīkls ir sava individuāls tirgus, visi komersanti, kas sniedz savienojumu pabeigšanas pakalpojumus elektronisko sakaru tīklā ir komersanti ar būtisku ietekmi tirgū), Komisija papildu pieprasīja arī datus no komersantiem, kuri sāka sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus 2008. gadā vai no komersantiem, kuriem ir vismaz viens starpsavienojuma līgums un kuri nodrošina balss telefonijas piekļuves pakalpojumus galalietotājiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā, pavisam 17 komersantiem.

38.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; savienojumu pabeigšana

Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa
SIA Lattelecom		
SIA LATTELENET		
AS Telekom Baltija		
SIA CSC TELECOM		
VAS Latvijas Dzelzceļš		
SIA Interneta Pasaule		
AS LATVENERGO		
SIA Telekomunikāciju grupa		
SIA TELENETS		
SIA Augstceltnie		
SIA Datagrupa.lv		
SIA TELENET		
SIA TELE2 TELECOM		
SIA UNISTARS		
SIA Finors Telekom		
SIA Direct		
SIA D-COM		

Viens komersants (SIA „LATTELENET”) 1. anketā nenorādīja, kādus starpsavienojumu pakalpojumus tas sniedz.

- starpsavienojums fiksētajā elektronisko sakaru tīklā:
tranzīts
6 komersanti.

39.tabula: Komersanti, kuriem jāsniedz dati par starpsavienojumu pakalpojumiem fiksētajā elektronisko sakaru tīklā; tranzīts

Komersants	Ieņēmumi (LVL)	Tirgus daļa

SIA	LATTELENET	
AS	Lattelecom	
SIA	CSC TELECOM	
SIA	IT Group	
AS	Telekom Baltija	
SIA	OPTRON	

Viens komersants (SIA „LATTELENET”) 1. anketā nenorādīja, kādus starpsavienojumu pakalpojumus tas sniedz.

4. Konkrētais tirgus

4.1. Rekomendācijā minētais tirgus

Ziņojums sagatavots par šādu Rekomendācijā minēto tirgu:
savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā (turpmāk - tirgus 3).

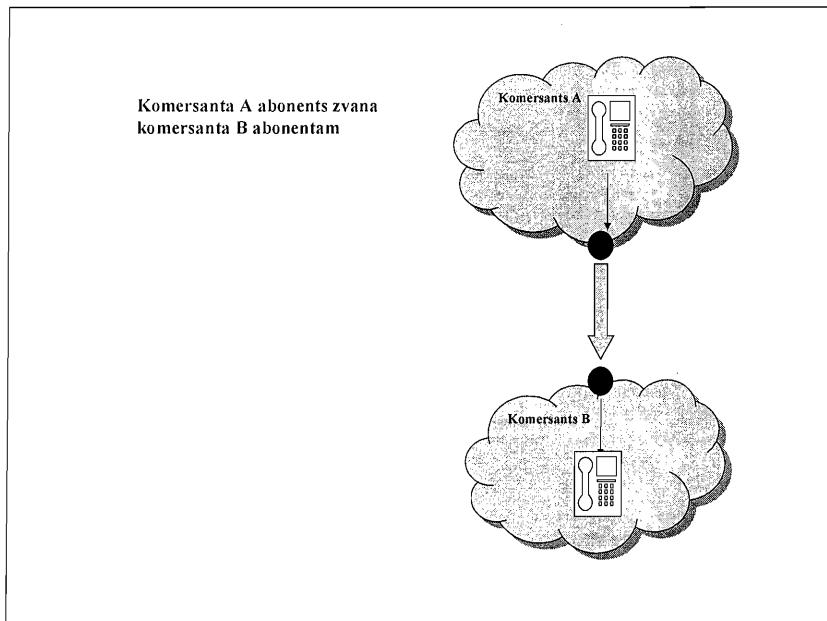
Tirgus 3 ir identisks ar tirgu 9, kas ir minēts Eiropas Komisijas 2003. gada 11. februāra 2003/311/EK rekomendācijā par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK.

4.2. Attiecīgie pakalpojumi

- Tirgus 3:
Savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā (skat. 1. attēlu): Savienojumu pabeigšanas pakalpojums ir komersanta sniechts vairumtirdzniecības pakalpojums, kas nodrošina ienākošās noslodzes maršrutēšanu uz pieslēguma punktiem komersanta elektronisko sakaru tīklā, no pēdējas komutatīvas iekārtas pirms pieslēguma punkta, kuru var izmantot starpsavienojumam, līdz pieslēguma punktam. Pakalpojuma lietotāji ir citi komersanti, kuriem pieder publiskie telefona tīkli.

1. attēls: Savienojumu pabeigšana

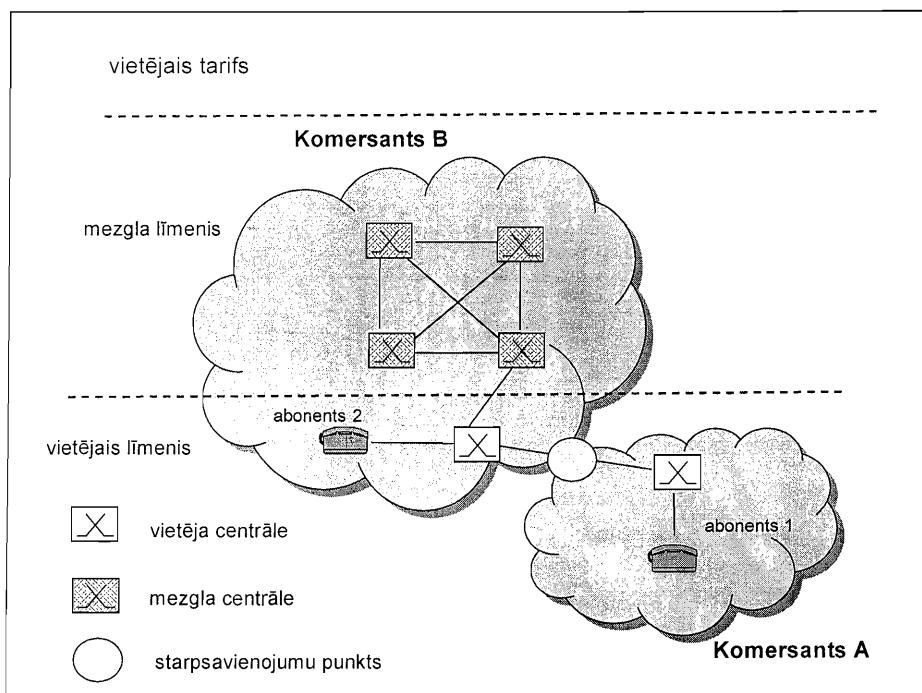

Starpsavienojumu pakalpojumu tarifi (skat. 2., 3. un 4. attēlus) tiek aprēķināti atbilstoši izmantotajiem elektronisko sakaru tīklu elementiem (uz tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra, - *element based charging* - EBC). Komersants maksā tikai par izmantotajām iekārtām.

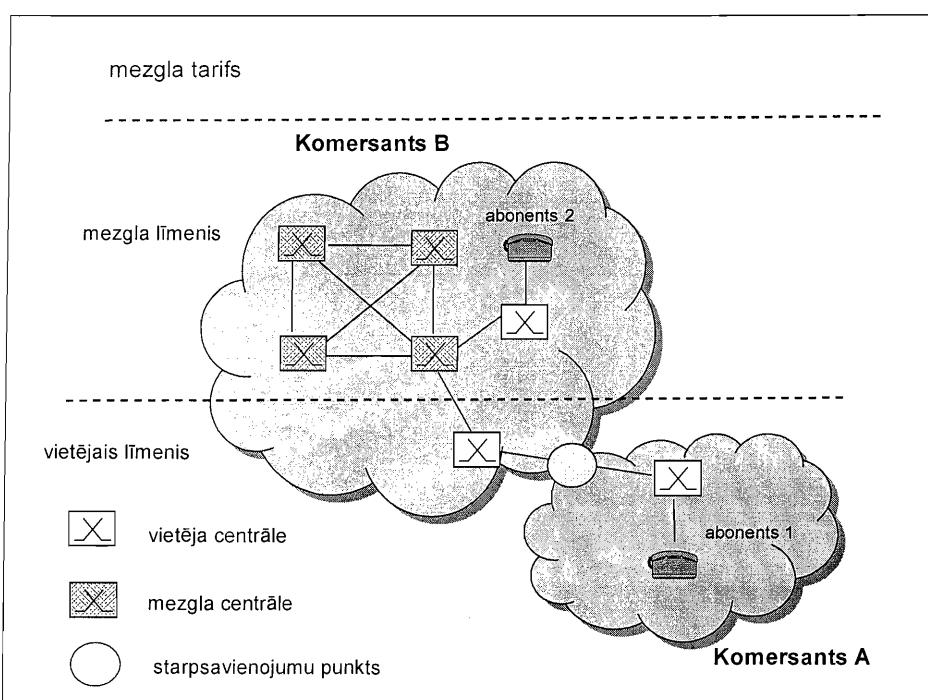
EBC struktūrā ir trīs tarifu līmeņi:

- vietējais tarifs
- mezgla tarifs
- dubulta mezgla tarifs

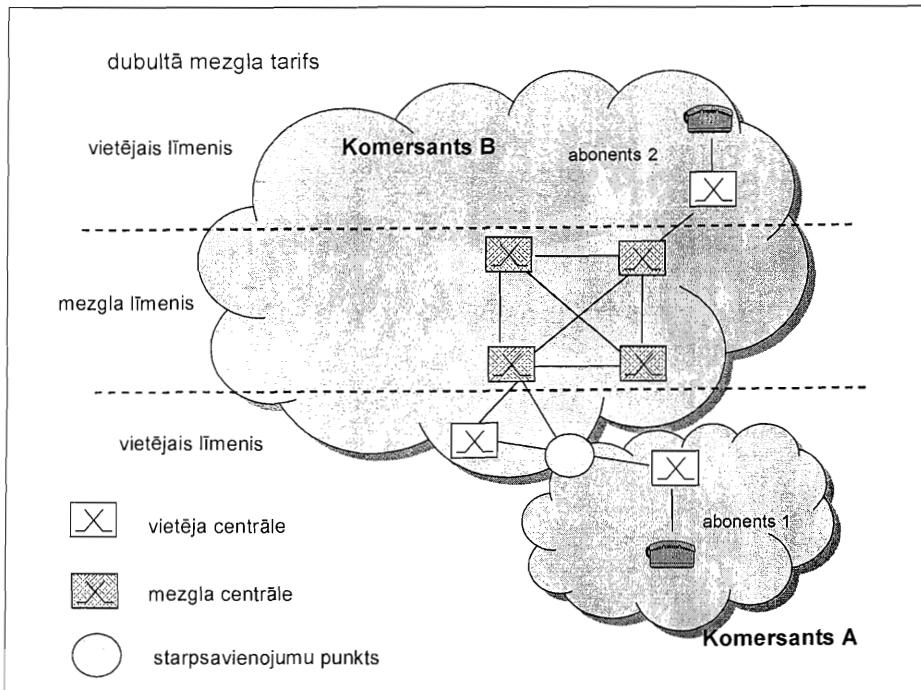
2.attēls: Vietējais tarifs

3.attēls: Mezgla tarifs

4.attēls: Dubultā mezgla tarifs

4.3. Situācija tirgū

Pavisam 19 komersanti 2007. gadā piedāvāja savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos. 11 komersantu ieņēmumi 2007.gadā pārsniedza LVL 10 (desmit) tūkstošus. Vislielākais savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklos sniedzējs ir SIA „Lattelecom”, kura tirgus daļa balstoties uz kopējiem ieņēmumiem ir █ % (pēc ieņēmumiem) vai █ % (pēc minūtēm). Salīdzinot ar informāciju par iepriekšējiem gadiem, SIA „Lattelecom” tirgus daļas ievērojami samazinājās.

2008. gada 23. oktobrī SIA „LATTELENET” reorganizācijas rezultātā pievienojās SIA „BALTKOM TV SIA” un vairs nav tirgus 3 dalībnieks.

40.tabula: Ieņēmumi un noslodzes 2005.gadā

Komersants	Ieņēmumi		Noslodze	
	LVL	%	minutes	%
Lattelecom				
CSC TELECOM				
Latvijas Dzelsceļš				
LATVENERGO				
Telekom Baltija				
BALTKOM TV SIA				
LATTELENET				
OPTRON				
Datagrupa.lv				
Finors Telekom				
UNISTARS				
SIGIS				
Telekomunikācijas Grupa				
TELENET				
TELENETS				
D-Com				
Augstceltne				
DIRECT				
Summa				

41.tabula: Ieņēmumi un noslodze 2006.gadā

Komersants	Ieņēmumi		Noslodze	
	LVL	%	minutes	%
Lattelecom				
CSC TELECOM				
LATVENERGO				
BALTKOM TV SIA				
Telekom Baltija				
Latvijas Dzelsceļš				
LATTELENET				
Finors Telekom				
Augstceltne				
OPTRON				
TELENET				
UNISTARS				
Telekomunikācijas Grupa				
Datagrupa.lv				
SIGIS				
TELENETS				
DIRECT				
D-Com				
Summa				

42.tabula: Ieņēmumi un noslodze 2007.gadā

	Ieņēmumi		Noslodze	
--	-----------------	--	-----------------	--

Komersants	LVL	%	minūtes	%
Lattelecom				
CSC TELECOM				
Latvijas Dzelzceļš				
LATVENERGO				
Telekom Baltija				
BALTKOM TV SIA				
LATTELENET				
OPTRON				
Datagrupa.lv				
Finors Telekom				
UNISTARS				
SIGIS				
Telekomunikācijas Grupa				
TELENET				
TELENETS				
D-Com				
Interneta pasaule				
Augstceltne				
DIRECT				
Summa				

4.4. Tirgus dalībnieki

4.4.1. Elektronisko sakaru komersanti

- SIA Lattelecom
- AS Telekom Baltija
- SIA CSC TELECOM
- AS LATVENERGO
- Valsts AS Latvijas Dzelzceļš
- SIA TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA
- SIA TELENETS
- SIA AUGSTCELTNE
- SIA Datagrupa.lv
- SIA UNISTARS
- SIA FINORS TELEKOM
- SIA DIRECT
- SIA D-COM
- SIA OPRON
- SIA BALTKOM TV SIA
- SIA SIGIS
- SIA TELENET
- SIA Interneta Pasaule

4.4.2. Piedāvātie pakalpojumi un starpsavienojumu nosacījumi

2006. gadā Komisija noteica 16 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi 3.tirgū. SIA „Lattelecom” tika noteikta virkne saistību, citiem komersantiem ar būtisku ietekmi 3.tirgū noteikta saistība publiskot spēkā esošus tarifus par šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem: savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta publiskajā fiksētajā telefonu tīklā un par savienojuma minūtes pabeigšanu.

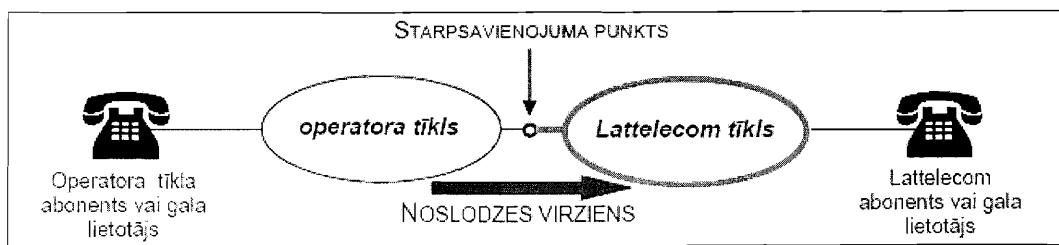
a) SIA „Lattelecom”

Saskaņā ar SIA „Lattelecom” starpsavienojumu pamatpiedāvājumu, SIA „Lattelecom” piedāvā šādus savienojumu pabeigšana pakalpojumu:

- **Savienojuma ierīkošana savienojuma pabeigšanai (terminēšanai) un savienojuma nodrošināšana pabeigšanai (terminēšanai) SIA „Lattelecom” publiskajā elektronisko sakaru tīklā.**

Operatora abonentu vai elektronisko sakaru pakalpojumu galalietotāju savienojuma (sarunas) ierīkošana un nodrošināšana ar SIA „Lattelecom” elektronisko sakaru tīkla abonentiem vai elektronisko sakaru pakalpojumu galalietotājiem. Operators maksā noteikto maksu atbilstoši tarifiem par savienojuma ierīkošanu un savienojuma ilgumu (minūtēm).

5.attēls: SIA „Lattelecom” savienojumu pabeigšana pakalpojums

Pakalpojums atbilst tirgus 3 definīcijai.

SIA „Lattelecom” piedāvā pakalpojumus divās tarifu grupās:

- uz ģeogrāfiskajiem numuriem Rīgā, Rīgas rajonā, Jūrmalā;
- uz ģeogrāfiskajiem numuriem citās pilsētās un rajonos.

43.tabula: SIA „Lattelecom” savienojumu pabeigšanas tarifi

PAKALPOJUMS	TARIFS Ls par sarunu	TARIFS Ls par minūti
-------------	-------------------------	-------------------------

Savienojuma ierīkošana savienojuma pabeigšanai (terminēšanai) un savienojuma nodrošināšana pabeigšanai (terminēšanai) SIA „Lattelecom” publiskajā elektronisko sakaru tīklā uz (atbilstoši ģeogrāfiskai numerācija un gadījumā, kad starpsavienojuma punkts ir Rīgā):

Rīgu, Rīgas rajonu, Jūrmalu	0.0088	0.008
Latvijas pilsētām un rajoniem, kas nav minēti 3.1.1.	0.0088	0.008

Tie tarifi atbilst Komisijas 2005. gada 8.jūnija lēmumā Nr. 140 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelekom”, „Latvijas Mobilais Telefons SIA” un sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tele2” starpsavienojumu pakalpojumu tarifu augšējo robežu” apstiprinātajām starpsavienojumu pakalpojumu tarifu augšējai robežai.

SIA „Lattelecom” piedāvā divus starpsavienojuma punktus, abus Rīgā.

b) Citi komersanti ar būtisku ietekmi tirgū

Līdzās SIA „Lattelecom” tirgū komercdarbību veic vēl 15 komersanti ar būtisku ietekmi tirgū 3.

44.tabula: Tarifi ar SIA „Lattelecom”

	līgumā ar SIA "Lattelecom" savienojuma ierīkošana (Ls)	savienojuma nodrošināšana pabeigšanai (Ls/min)	
		vietējās sarunas	iekšzemes sarunas
SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”	0,0088	0,008	0,011
SIA "FINORS TELECOM"	0,0088	0,008	0,008
SIA "SIGIS"	0,0088	-	0,008
SIA "TELENETS"	0,0088	0,008	0,008
SIA "D-COM"	0,0088		0,008
SIA "CSC TELECOM"	0,0088		0,008
SIA "Telekom Baltija"	0,0088	0,008	0,008
AS "Latvernergo"	0,0088	-	0,008
SIA "UNISTARS"	-	-	-
SIA "OPTRON"	-	-	-
VAS "Latvijas dzelzceļš"	0,0088	0,008	0,008
SIA „BALTAKOM TV SIA”	-	-	-
SIA „LATTELENET”	0,0088	0,0139	0,0358
SIA "TELE 2 TELECOM"	0,0088	0,008	0,008
SIA „Datagrupa.lv”	0,0088	0,014	0,014

45.tabula: Tarifi ar cietiem komersantiem

	cietiem komersantiem pieprasītie tarifi		
	savienojuma ierīkošana (Ls)	savienojuma nodrošināšana pabeigšanai (Ls/min)	
		vietējās sarunas	iekšzemes sarunas
SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”	"Sigis" 0,00	0,0085	-
SIA "FINORS TELECOM"	"Telekom Baltija" 0,00	0,005	
SIA "SIGIS"	"Optron" 0,00	0,0085	
	"Telekomunikāciju grupa" 0,00	0,0085	-
SIA "TELENETS"	"Latvijas Dzelzceļš" 0,0088	0,017	
SIA "D-COM"	"Lattelenet" 0,00	0,0085	0,025
SIA "CSC TELECOM"	"Lattelenet" 0,00	0,0085	0,025
	-	-	-
SIA "Telekom Baltija"	"Lattelenet" 0,00	0,0085	0,025
	"Telekom Baltija" 0,01	0,014	0,014
	"Unistars" 0,0088	0,017	-
	"Latvenergo" 0,0088	0,017	0,017
	"Datagrupa.lv" 0,01	0,0085	-
	"L-jas Dzelzceļš" 0,0088	0,017	
	"Optron" 0,00	0,0085	
	"Latvenergo" 0,008	0,0085	
	"Telekomunikāciju Grupa" 0,00	0,005	
	"CSC Telekom" 0,0088	0,016	0,016
	Unistars 0,00	0,05	

AS "Latvernergo"	"Telekom Baltija" 0,008	0,0085	
	"CSC Telekom" 0,0088	0,017	0,017
	"Latvijas Dzelzceļš" 0,0088	0,017	
	Lattelenet 0,00	0,0085	0,025
SIA "UNISTARS"	"Telekom Baltija" 0,00	0,005	
	"CSC Telekom" 0,0088	0,017	-
SIA "OPTRON"	"Lattelenet" 0,00	0,0085	0,025
	"Telekom Baltija" 0,00	0,0085	
	"Finors telekom" 0,00	0,0085	
VAS "Latvijas dzelzceļš"	"Telekom Baltija" 0,0088	0,017	0,017
	"Sigis" 0,0088	0,017	
	"Latvenergo" 0,0088	0,017	
	"Lattelenet" 0,00	0,008	0,008
SIA „BALKOM TV SIA”	Lattelenet 0,00	0,0085	0,0085
SIA „LATTELENET”	"Telenets" 0,00	0,0085	0,025
	"Optron" 0,00	0,0085	0,025
	"Sigis" 0,00	0,0085	-
	"CSC Telekom" 0,00	0,0085	-
	"Latvenergo"	-	-
	"Latvijas Dzelzceļš" 0,00	0,008	0,08
	Balkom TV 0,00	0,0085	0,0085
SIA "TELE 2 TELECOM"	-	-	-
SIA „Datagrupa.lv”	"CSC Telekom" 0,01	0,0085	-

4.4.3. Starpsavienojumu līgumi

a) SIA „Lattelecom”

SIA „Lattelecom” pamatojoties uz starpsavienojumu pamatpiedāvājumu, ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus,:

46.tabula: SIA „Lattelecom” starpsavienojumu līgumi

SIA „Lattelecom” piedāvā [REDACTED] Rīgā.

b) SIA „AUGSTCELTNE”

SIA „AUGSTCELTNE” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

47.tabula: SIA „AUGSTCELTNE” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums
---------	------------------------------	-----------	--

c) AS „Telekom Baltija”

AS „Telekom Baltija” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

48.tabula: AS „Telekom Baltija” starpsavienojumu līgumi

AS „Telekom Baltija”

d) SIA „UNISTARS”

SIA „UNISTARS” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

49.tabula: SIA „UNISTARS” starpsavienojumu līgumi

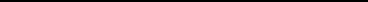
Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums

SIA „UNISTARS”

e) Valsts AS „Latvijas Dzelsceļš”

Valsts AS „Latvijas Dzelsceļš” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

50.tabula: VAS „Latvijas Dzelsceļš” starpsavienojumu līgumi

Valsts AS „Latvijas Dzelsceļš”

f) SIA „D-COM”

SIA „D-COM” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

51.tabula: SIA „D-COM” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums
---------	---------------------------	-----------	---

SIA „D-COM”

g) SIA „SIGIS”

SIA „SIGIS” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

52.tabula: SIA „SIGIS” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums

h) SIA „Datagrupa.lv”

SIA „Datagrupa.lv” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus:

53.tabula: SIA „Datagrupa.lv” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums
---------	---------------------------	-----------	---

SIA „Datagrupa.lv”

i) SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”

SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

54.tabula: SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA” starpsavienojumu līgumi

SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”

j) SIA „OPTRON”

SIA „OPTRON” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

55.tabula: SIA „OPTRON” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums
---------	---------------------------	-----------	---

SIA „OPTRON”

k) SIA „DIRECT”

SIA „DIRECT” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

56.tabula: SIA „DIRECT” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums
---------	---------------------------	-----------	---

SIA „DIRECT”

I) SIA „BALTKOM TV SIA”

SIA „BALTKOM TV SIA” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

57.tabula: SIA „BALTKOM TV SIA” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums
---------	---------------------------	-----------	---

2008. gada 23. oktobrī SIA „LATTELENET” reorganizējot tika pievienots ar SIA „BALTKOM TV SIA”. Patlaban Komisijas rīcībā nav informāciju, vai SIA „BALTELEKOM TV SIA” ir pārnēmusi visus bijušos SIA LATTELLENET” līgumus.

58.tabula: bijušā SIA „LATTELENET” starpsavienojumu līgumi

m) AS „Latvenergo”

AS „Latvenergo” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

SIA „TELNETS” ir noslēgusi sādus starpsavienojumu līgums

o) SIA „TELNETS”

SIA „CSC TELECOM”

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaitis	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsaikšanas datums

60.tabula: SIA „CSC TELECOM” starpsavienojumu līgumi

SIA „CSC TELECOM” ir noslēgusi sādus starpsavienojumu līgums

n) SIA „CSC TELECOM”

AS „Latvenergo”

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaitis	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsaikšanas datums

59.tabula: AS „Latvenergo” starpsavienojumu līgumi

61.tabula: SIA „TELENETS” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums

SIA „TELENETS” [REDACTED]

p) SIA „FINORS TELEKOM”

SIA „FINORS TELEKOM” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

62.tabula: SIA „FINORS TELEKOM” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums

SIA „FINORS TELEKOM” [REDACTED]

q) SIA „TELENET”

SIA „TELENET” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

63.tabula: SIA „TELENET” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums

SIA „TELENET” [REDACTED]

r) SIA „INTERNETA PASAULE”

SIA „INTERNETA PASAULE” ir noslēgusi šādus starpsavienojumu līgumus

64.tabula: SIA „INTERNETA PASAULE” starpsavienojumu līgumi

Līdzējs	Līguma noslēgšanas datums	SP skaits	Starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas datums

SIA „INTERNETA PASAULE” [REDACTED]

s) SIA „TELE 2 TELECOM”

SIA „TELE 2 TELECOM” vairs nepiedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā. SIA „TELE 2 TELECOM” tikai nodrošina galalietotājiem operatora izvēles pakalpojumus.

Visi ieņēmumi saistībā ar starpsavienojumu pakalpojumiem ir ienākumi par [REDACTED]

SIA „TELE 2 TELECOM” nav neviens starpsavienojumu līguma.

t) Citi Komersanti

Šādiem komersantiem ir starpsavienojumu līgumi, bet 2007. gada 1. pusgadā tiem nebija ieņēmumu no starpsavienojumu pakalpojumu sniegšanas:

- SIA "HIG Serviss Baltija" ir noslēgusi divus starpsavienojumu līgumus 2007.gada 2. pusgadā, bet vēl nav sākusi starpsavienojuma ekspluatāciju.
- SIA „MASTER TELECOM” ir noslēgusi četrus starpsavienojumu līgumus, bet nepiedāvā starpsavienojumu pakalpojumus.

5. Nacionālā konsultācija

Šī ziņojuma publicējamā versija pēc apstiprināšanas publicēta Komisijas tīmekļa vietnē, paredzot termiņu priekšlikumu un komentāru sniegšanai. Atbilstošs paziņojums par konsultāciju uzsākšanu publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

6. Konkurences padomes viedoklis

Šis ziņojums nosūtīts Konkurences padomei priekšlikumu un komentāru sniegšanai. Pēc tā saņemšanas, ziņojums tiks papildināts ar Konkurences padomes viedokli.

7. Tirdzniecības definīcija

7.1. Apskatāmā pakalpojuma novērtējums

Lai definētu un nodalītu konkrētos starpsavienojumu tirgus jāapskata, šādi jautājumi:

7.1.1. Vai savienojumu uzsākšanas pakalpojumi un savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido vienotu tirgu?

Komisija uzskata, ka neveido. Pieprasījumu pēc savienojumu uzsākšanas pakalpojumiem *per se* nevar apmierināt ar savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem, jo tie ir heterogēni pakalpojumi.

Pastāvot nosacījumam, ka par savienojumu maksā izsaucošā puse, lai izvairītos no savienojumu uzsākšanas pakalpojumu pirkšanas no cita komersanta, komersantam būtu nepieciešams veidot (dublēt) pieklubes, kuras ir nodrošinātas cita komersanta elektronisko sakaru tīklā. Tikai tādā gadījumā savienojumu pabeigšanas pakalpojums (pieejamība caur visiem galalietotājiem vienā tīklā) varētu aizvietot savienojumu uzsākšanas pakalpojumus un tādā gadījumā tā kļūtu ekonomiski nepamatota.

7.1.2. Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētājos tīklos komersantiem veido vienotu tirgu?

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums: komersants, kas pieprasa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus vienā noteiktā tīklā, negūtu papildu labumu izmantojot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus citā tīklā. Tālab situācija savienojumu pabeigšanas tirgos pilnīgi atšķiras no situācijas savienojumu uzsākšanas tirgos.

Komersantam, kas piedāvā tikai operatora izvēles pakalpojumus un kam nav savu abonentlīniju, iespējams, pamatojoties uz ekonomisku apsvērumu analīzi, noteikt no kuriem komersantu tīkliem tam nepieciešams iegādāties savienojumu uzsākšanas pakalpojumus. Ja komersantam ir pietiekami daudz savu lietotāju, tad operatora izvēles pakalpojuma nodrošināšana nav būtiska. SIA „Lattelecom” ir apmēram ██████████ lietotāju. Tikai starpsavienojums ar SIA „Lattelecom”, komersantam nodrošinās pieeju pietiekami lielam potenciālo lietotāju skaitam, lai sasniegtu nepieciešamo lietotāju kritisko masu. Starpsavienojums ar citiem operatoriem ekonomisku iemeslu dēļ var nebūt nepieciešams. Savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgos situācija ir citāda, jo lietotāji vēlas veikt izsaukumus citiem lietotājiem, arī citos elektronisko sakaru tīklos. Ja kāds no komersantu tīkliem nav sasniedzams, komersantam draud ne tikai lietotāju aizplūšana, bet arī reputācijas jautājumu skaidrošana. Lietotāji var vienkārši izmantot citu izvēlēto komersantu vai nepieprasīt operatora iepriekšējas izvēles pakalpojumu no operatoriem, kuri nevar nodrošināt lietotājiem iespēju sazvanīt visus tam nepieciešamos tīklus. Šis arguments piemērojams arī komersantiem, kas piedāvā savas abonentlīnijas. Maz ticams, ka normālos apstākļos lietotājs slēgs līgumu par pakalpojumu izmantošanu ar komersantu, no, kura tīkla lietotājam nav iespēju veikt izsaukumus uz citiem tīkliem. Iespējams, ka iepriekš teiktais lietotājam pašlaik nav svarīgs, tomēr šādā kontekstā piedāvātais pakalpojums nav pilnvērtīgs.

Piedāvājuma puses aizvietošanas novērtējums:

Katrs individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls veido atsevišķu tirgu, jo nav iespējama situācija, ka citi komersanti ar sev pieejamām jaudām un tīkliem varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus cita komersanta tīklā.

Līdz ar to, savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos komersantu fiksētajos tīklos neveido vienotu tirgu.

7.1.3. Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi un tranzītu pakalpojumi veido vienoto tirgu?

Teorētiski, vismaz daļēji tranzīta pakalpojumus varētu aizstāt ar savienojuma pabeigšanas pakalpojumiem. Maršrutēšanu uz augstākiem tīkla līmeniem, starp divām mezglā centrālēm vai vietējo un mezglā centrāli, arī varētu nodrošināt caur citiem komersantiem. Lai gan, pēdējo pabeigšanas daļu, pēdējo jūdzī, līdz lietotāja pieslēguma punktam var nodrošināt tikai komersants, kas kontrolē pieslēgumu punktu un sekojoši, piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus.

Pieprasījuma pusēs aizvietojamības novērtējums:

Gadījumos, kad piepildās trīs šādi nosacījumi pieprasījuma pusē vismaz daļēji tranzīta pakalpojumi varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus:

- uz tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra:
Šajā gadījumā komersantam principā pastāv iespēja, mēģināt aizvietot vismaz savienojumu pabeigšanas pakalpojuma daļu - maršrutēšanu augstākā tīkla līmenī (vietējā, „mezglā” vai „dubultā mezglā” līmenī), ar cita komersanta tranzīta pakalpojumiem.
SIA „Lattelecom” piedāvājuma struktūra nav pamatota uz tīkla elementiem. SIA „Lattelecom” piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus pēc tarifa strukturējot tos šādi:
 1. uz numuriem, kuru pieslēguma punkti ir Rīgā, Rīgas rajonā, Jūrmalā;
 2. uz numuriem, kuru pieslēguma punkti ir citās pilsētās un rajonos.Šajā gadījumā komersants *ex ante* nevar analizēt, vai iespējams ar tranzīta pakalpojumu aizvietot uzsākšanas pakalpojuma daļu, jo nav skaidrs, vai piemēram izsaukums uz Jūrmalu ir pēc tīkla elementiem vietējā starpsavienojumu vai „mezglā līmenī”.
- Starpsavienojumā ieinteresētās vai iesaistītās pusēs piedāvā tādu starpsavienojumu punktu daudzumu, lai tranzīta operators varētu piedāvāt savus pakalpojumus. To komersants varētu veikt tikai gadījumā, ja tas piedāvātu vairāk starpsavienojuma punktu nekā komersants, kas meklē iespēju aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus. Tad tranzīta operatoram rastos iespēja maršrutēt komersanta noslodzi starp starpsavienojuma punktu, kurā komersanta elektronisko sakaru tīkla elements ir pieslēgts un starpsavienojuma punktu, kurā komersants nav vai vēl nav pieslēgts.
Nemot vērā elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus struktūru iepriekš minēto izmantojot esošo tīkla infrastruktūru būtu iespējams realizēt tikai SIA „Lattelecom”. SIA „Lattelecom” piedāvā divus starpsavienojumu punktus. Pat gadījumā, ja komersantam ir starpsavienojums visos iespējamos starpsavienojuma punktos, komersantam *per se* nav iespēja izmantot cita komersanta tranzītu pakalpojumu. Izņemot četrus komersantus, visi starpsavienojumu izmantojošie komersanti izmanto visus piedāvātos starpsavienojuma punktus.
- Aizvietošana nedrīkst izraisīt ne lielas, ne neatgūstamas izmaksas
Aizvietošana nedrīkst radīt komersantam pārāk lielas un neatgūstamas izmaksas. Lai aizvietošana varētu veiksmīgi notikt nepieciešams, ka komersants noslēdz starpsavienojumu līgumu ar tranzītu nodrošinošo operatoru un izveido (vismaz vienu) starpsavienojumu punktu. Minētā darbība var radīt lielas izmaksas:

- administratīvas izmaksas: izlietotā laika alternatīvās izmaksas sarunas laikā;
- starpsavienojuma izmaksas: savienojumu līnijas;
- starpsavienojuma tehnisko iespēju novērtēšana un pārbaude;
- abonēšanas maksa savienojuma līnijām un, ja nepieciešams – nomātām līnijām.

Papildus jāņem vērā, ka starpsavienojuma izveidošanai jārēķinās ar vismaz sešu mēnešu laika periodu. Komersantam radušās izmaksas jāsedz no starpības starp savienojumu pabeigšanas tarifiem un tranzītu tarifiem. Lai to varētu nodrošināt, nepieciešams, ka izveidojas noslodzes apjoma kritiskā masa, ko objektīvu iemeslu dēļ spēj tikai lielie tirgus dalībnieki. Mazie tirgus dalībnieki nespēj nodrošināt pietiekamu noslodzes apjomu, lai ekonomiski pamatotu aizvietošanas izmantošanu.

Gadījumā, ja komersants izvēlētos aizvietot savienojumu uzsākšanas pakalpojumus ar tranzītu pakalpojumiem, tas nevar neierobežoti mainīt savu lēmumu, jo tādējādi rastos neatgūstamās izmaksas, šajā gadījumā - starpsavienojuma izmaksas, ja esošās investīcijas vēl nav amortizētas.

Apskatāmo tirgus gadījumā iepriekš minētie trīs nosacījumi nav piepildījušies, tādēļ, Komisija konstatē, ka pieprasījuma putas aizvietojamība neeksistē.

Piedāvājuma putas aizvietošanas novērtējums:

Gadījumā, ja pastāv uz tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra, citiem komersantiem ir iespēja, piedāvāt maršrutēšanu augstākā tīkla līmenī („mezgla” vai „dubultā mezgla” līmenī), bet savienojumu uzsākšanas pakalpojumu vietējā līmenī konkrētā komersanta tīklā komersants nevar piedāvāt.

Ievērojot iepriekš minēto, Komisija konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi nav savstarpēji aizvietojami, tāpēc tie veido atsevišķus pakalpojumu tirgus.

7.1.4. Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi uz platjoslas piekļuvēm ar nodošanu pamatojoties uz publisko komutējamo telefonu tīklu ir iekļauti tirgū?

Latvijā jau ir komersanti, kas nodošina balss telefonijas pakalpojumus izmantojot platjoslas piekļuvi, piemēram kabeļtelevīzijas tīkla. Tāpēc iespējams secināt, ka vismaz neliela daļa no pabeigšanas pakalpojumiem ir savienojumi, kuri pabeigtī platjoslas piekļuvēs. Tie savienojumi principā tiek nodošināti izmantojot publisko komutējamo telefonu tīklu, bet tāds pakalpojuma nodošināšanas veids var arī nebūt nepieciešams. Vai šādi nodošināti savienojumu pabeigšanas pakalpojumi ir jāiekļauj tirgū 3?

Tehniskā ziņā savienojumu pabeigšanas pakalpojumi platjoslas piekļuvēs atšķiras no „parastiem” savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem, jo šaurjoslas piekļuves nodošina savienojumu maršrutēšanas tehnisko realizāciju tikai pabeidzošā operatora tīklā. Nemot vērā tirgus analīzes nosacījumu, ka tirgi analizējami tehnoloģiski neutrāli, nav atšķirības, izmantojot kādu tehnoloģiju savienojumu pabeigšanas pakalpojums tiek īstenots, ja no pieprasījuma putas pakalpojumi ir aizvietojami.

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums:

No pieprasījuma puses, jeb no operatora, kas nodod savienojumu, abi pakalpojumi neatšķiras. Pieprasījuma puse nezin, izmantojot kādu tehnoloģiju (platjoslas vai šaujoslas) piekļuve, kurā savienojums tiek pabeigts, ir nodrošināta. Arī pēc ģeogrāfiskā numura pieprasījuma puse to nevar identificēt.

Pieprasījuma pusei abi iepriekš minētie risinājumi savienojumu pabeigšanai sasniedz mērķi - pabeigt savā tīklā uzsākto savienojumu piekļuvē, kas saistīta ar sastādīto numuru.

Komisija līdz ar to konstatē pieprasījuma puses aizvietojamību.

Piedāvājuma puses aizvietojamības novērtējums:

Pašlaik, neviens komersants, piedāvājot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus nenodala platjoslas un šaurjoslas savienojumu pabeigšanas pakalpojumus. Tāpēc Komisija konstatē, ka abi pabeigšanas pakalpojumi ir homogēni un savstarpēji aizvietojami.

Nemot vērā aizvietojamības analīzes rezultātus Komisija konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi platjoslas piekļuvēs ir iekļauti 3. tirgū.

7.2. Geogrāfiskā mēroga novērtējums

Nemot vērā tirgus definīciju, ģeogrāfiskais mērogs (teritorija) ir komersanta individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls.

7.3. Tirgus definēšanas rezultāti

Atbilstoši iepriekš minētajam, Komisija konstatē ka nosakāms savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā tirgus individuālā publiskajā telefonu tīklā.

8. Tirgus Analīze

8.1. Tirgus dalījums

Pēc 3.tirgus definīcijas var secināt, ka šie ir monopoltirgi, tāpēc tirgus daļas ir 100% katrā individuālajā tirgū. Saskaņā ar to, var jau noteikt, ka visiem komersantiem, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus ir būtiska ietekme tirgū, sava tīkla ģeogrāfiskā mēroga ietvaros.

Tomēr, Komisija analizēja arī citus kritērijus.

8.2. Šķēršļi ienākšanai tirgū vai ekspansijai

Savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgos barjeras ienākšanai tirgū, kas saistītas ar tirgus definīciju ir nesamērīgi augstas. Konkurentu ienākšanai savienojuma pabeigšanas pakalpojuma tirgū ar saviem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem nav nepieciešamā efekta un konsekences pret pastāvošo (monopola) savienojumu

pabeigšanas tirgus struktūru. Konkurenta savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgu.

8.3. Komersanta lielums (īpatsvars tirgū)

Pēc tirgus definīcijas savienojumu pabeigšanas tirgi ir monopoltirgi. Komersanta lieluma nozīme konkurences situācijas novērtēšanai ir ļoti ierobežota un saistīta ar nepietiekamu kompensējošo pirkspēju. Tāpēc arī nav nepieciešams analizēt citus kritērijus konkurences apstākļu novērtēšanai, kas raksturo samēru starp komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū un konkurentiem konkrētajā tirgū.

8.4. Nepietiekama kompensējošā pirkspēja vai tās trūkums

Lai analizētu kompensējošo pirkspēju ir nepieciešams izšķirt divus gadījumus:

- kompensējošā pirkspēja galalietotāju līmenī (netiešā kompensējošā pirkspēja)
- kompensējošā pirkspēja vairumtirdzniecības līmenī.

Kompensējošā pirkspēja galalietotāju līmenī pastāv, ja galalietotājam ir iespēja iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju (operatoru) mainot to uz citu operatoru gadījumā, ja sava operatora (operators A) savienojumu pabeigšanas tarifi ir tik augsti, ka:

- citi operatori neslēdz starpsavienojumu līgumus (tāpēc cita operatora klienti nevar zvanīt operatora A galalietotājiem);
- cita operatora klientiem augstu savienojumu pabeigšanas tarifu dēļ jāmaksā tik augstas cenas, ka tie vai nezvana, vai sūdzas operatora A galalietotājiem.

Galalietotājam iespēja iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju rodas tikai tad,

- kad izmaksas, kas saistītas ar operatora maiņu, nav pārāk lielas un ir mazākas nekā potenciālie labumi;
- galalietotāja īpatsvars, salīdzinot ar komersanta kopējiem ieņēmumiem, ir pietiekami liels.

Otrais variants varētu piepildīties pakalpojumu sniedzēju mainot tikai lieliem komersantiem vai valsts iestādēm, vai lielai mazāku lietotāju grupai.

Komisija konstatē, ka otrs kritērijs ir izpildāms katrā individuālajā savienojumu pabeigšanas tirgū.

Visnozīmīgākās izmaksas, kas saistītas ar operatora maiņu, ir atkarīgas no tā, vai darbojas numura saglabāšanas pakalpojums. Pretejā gadījumā izmaksas ir pārāk lielas. Ja, mainot operatoru galalietotājs nevar saglabāt savu numuru, tad tas ne tikai nevar izvairīties no izdevumiem, kas saistīti ar jaunu numuru publicēšanu (jaunas vizītkartes, jauni reklāmas materiāli u.c.), bet var arī zaudēt klientus.

Privātajiem lietotājiem rodas nemateriālās izmaksas vēl vismaz šādos veidos:

- neērtības izbeidzot līgumu ar līdzšinējo operatoru;
- zaudēts laiks, meklējot jaunu operatoru un noslēdzot ar to jaunu līgumu.

Nemot vērā, ka galalietotājs kā izsaukumu saņemējs (B-puse) tiek tikai netieši ietekmēts ar komersanta rīcību, pašreiz izmaksas, kas saistītas ar pakalpojuma sniedzēja maiņu, ir lielākas nekā potenciālie ieguvumi savienojumu pabeigšanas jomā.

Pirmais kritērijs vēl nav izpildīts nevienā individuālā savienojumu pabeigšanas tirgū, jo galalietotājs nevar iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju to mainot.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija konstatē, ka katrā individuālā savienojumu pabeigšanas tirgū pietrūkst kompensējošās pirkspējas galalietotāju līmenī.

Kompensējošā pirkspēja vairumtirdzniecības līmenī

Ņemot vērā, ka Komisijai saskaņā ar ESL 36.panta pirmo daļu ir tiesības, lai nodrošinātu, ka viena publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotāji var sazināties ar cita publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotājiem, godīgi, samērīgi un ar vienlīdzīgu attieksmi noteikt komersantiem, kuri nodrošina galalietotājiem nepieciešamo piekļuvi, saistības piekļuves un starpsavienojumu jomā, komersanta kompensējošā pirkspēja ir būtiski ierobežota.

Lai analizētu faktisko kompensējošo pirkspēju vairumtirdzniecības līmenī jāizšķir divi gadījumi:

- operators, kas piedāvā arī piekļuvi (turpmāk - piekļuves tīkla operators). Saskaņā ar ESL 36.panta pirmo daļu „lai nodrošinātu, ka viena publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotāji var sazināties ar cita publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotājiem, Komisijai ir tiesības godīgi, samērīgi un ar vienlīdzīgu attieksmi noteikt elektronisko sakaru komersantiem, kuri nodrošina galalietotājiem nepieciešamo piekļuvi, saistības piekļuves un starpsavienojumu jomā”. Tomēr komersantam nav iespējas izmantot kompensējošo pirkspēju.
- operators, kas nepiedāvā piekļuvi, bet operatora izvēles pakalpojumus (turpmāk – savienojumu tīkla operators). Savienojumu tīkla operatoram nav kompensējošā pirkspēja. Tam ir vienpusēja interese noslēgt starpsavienojumu līgumu, jo to interesē piedāvāt saviem lietotājiem pieeju visiem vai vismaz cik daudziem iespējams tīkliem. Potenciālajam starpsavienojumu partnerim, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus nav papildvērtības. Savi lietotāji var saņemt sarunas no tīkliem pilnīgi neatkarīgi no savienojumu tīkla operatora, kas pieprasī starpsavienojumu no cita savienojumu tīkla operatora vai no piekļuves tīkla operatora, izmantojot tiešo starpsavienojumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija konstatē, ka katrā individuālā savienojumu pabeigšanas tirgū pietrūkst kompensējošās pirkspējas vairumtirdzniecības līmenī.

8.5. Potenciālas konkurences trūkums

Ņemot vērā tirgus definīciju, savienojumu pabeigšanas tirgos nepastāv potenciāla konkurence. Konkurentu ienākšana tirgū ar saviem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem nav efektīva un konsekventa uz pastāvošās (monopola) savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgus struktūras fona. Konkurentu savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) savienojumu pabeigšanas tirgu.

8.6. Rezultāti

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija konstatē, ka savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā komersantu publiskajos telefonu tīklos tirgū nepastāv efektīva konkurence.

8.7. Komersanti ar būtisku ietekmi tirgū

Nemot vērā iepriekš minēto, Komisija nosaka šādus komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā komersantu publiskajos telefonu tīklos tirgū:

1. SIA „BALTKOM TV SIA”
Vecpilsētas iela 19,
Rīga, LV-1050
2. SIA „CSC TELECOM”
Brūnainieku iela 34
Rīga LV-1011
3. SIA „D-COM”
Braslas iela 20
Rīga, LV-1035
4. SIA „Datagrupa.lv”
Katlakalna iela 1
Rīga, LV-1073
5. SIA „FINORS TELEKOM”
Biķernieku iela 32a
Rīga, LV-1006
6. SIA „Lattelecom”
Dzirnavu iela 105,
Rīgā, LV-1011
7. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”
Gogoļa iela 3
Rīga, LV-1547
8. AS „Latvenergo”
Pulkveža Brieža iela 12
Rīga, LV-1230
9. SIA „OPTRON”
Augusta Deglava iela 73
Rīga, LV-1082
10. SIA „SIGIS”
Akadēmijas laukums 1, ofiss 1008
Rīga, LV-1050
11. AS „Telekom Baltija”
Biķernieku iela 18
Rīga, LV-1039

12. SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV-1050

13. SIA „TELENETS”

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV-1050

14. SIA „UNISTARS”

Brīvības iela 97
Rīga, LV-1001

15. SIA „AUGSTCELTNE”

Republikas laukums 2
Rīga, LV-1010

16. SIA „DIRECT”

Katoļu iela 47, 1.stāvs
Rīga, LV-1003

17. SIA „TELENET”

Eksporta iela 10-70
Rīga, LV-1045

18. SIA „INTERNETA PASAULE”

Brīvības gatve 214m,
Rīga, LV-1039

9. Būtiskā ietekme tirgū

9.1. Speciālu prasību (saistību) noteikšana elektronisko sakaru komersantiem

Saskaņā ar ESL 31. pantu Komisijai ir tiesības, pamatojoties uz tirgus analīzes rezultātiem, piemērot, saglabāt, grozīt vai atcelt saistības komersantiem ar būtisku ietekmi konkrētajā tirgū, lai konkrētajā tirgū nodrošinātu efektīvu konkurenci.

ESL 31. panta otrā daļa nosaka, ka:

Nemot vērā ESL 31. panta pirmajā daļā minētos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus analīzes rezultātus, Komisija nosaka, vai konkrētajā tirgū ir efektīva konkurence. Ja tirgus analīzes rezultātā Komisija konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurrences, tā pieņem lēmumu par analīzes rezultātā konstatētajām problēmām adekvātu un samērīgu speciālu prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu elektronisko sakaru komersantiem Komisijas noteiktajā kārtībā.

Ja Komisija konstatē, ka tirgū ir efektīva konkurence, tā nepiemēro vai atceļ speciālās prasības elektronisko sakaru komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū.

Nosakot konkrētas saistības, pienākumus elektronisko sakaru komersantiem, Komisija ievēro arī vispārējos EK definētos elektronisko sakaru nozares regulēšanas mērķus:

- konkurrences veicināšanu;

- vienota iekšējā tirgus attīstību Eiropas Kopienā;
- ES pilsoņu interešu ievērošanu.

Saskaņā ar ESL 38. panta pirmo un otro daļu:

Elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū piekļuves vai starpsavienojumu jomā Komisija var uzlikt šādas saistības:

- caurredzamības saistības,
- vienlīdzīgas attieksmes saistības,
- atdalītas finanšu uzskaites saistības,
- tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības,
- pienākumus un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam.

Komisija, uzliekot elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū piekļuves vai starpsavienojumu jomā ESL 38. panta pirmajā daļā minētās saistības, ievēro objektivitātes, caurredzamības, samērības un vienlīdzības principus atbilstoši risināmās problēmas būtībai un regulēšanas mērķiem. Pirms tiek pieņemts lēmums par saistību uzlikšanu, Komisija konsultējas ar elektronisko sakaru tirgus dalībniekiem.

9.2. *Saistības*

9.2.1. Caurredzamības saistības

ESL 39. panta pirmā daļa nosaka, ka Komisija, nemot vērā tirgus analīzes rezultātus, var elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū noteikt, grozīt vai atcelt caurredzamības saistības piekļuves vai starpsavienojumu jomā. Caurredzamības saistības var ietvert noteiktas informācijas (uzskaitē, tehniskie un tīkla raksturparametri, cenu un tarifu, piekļuves un starpsavienojumu nodrošināšanas un izmantošanas nosacījumi) publiskošanas un pamatpiedāvājumu publicēšanas saistības un prasības attiecībā uz publicējamiem pamatpiedāvājumiem.

ESL 39. panta otrā daļa nosaka, ja elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū ir noteikts vienlīdzīgas attieksmes pienākums, tad Komisija var prasīt, lai tas publicē piekļuves, starpsavienojumu, iekārtu kopīgas izmantošanas, nomāto līniju, piekļuves datu plūsmai vai atsaistītas piekļuves abonentlīnijām pamatpiedāvājumus, kuros iekļautā informācija būtu detalizēti atdalīta, un nodrošinātu, ka elektronisko sakaru komersantiem — pakalpojumu saņēmējiem nav jāmaksā par iekārtām vai aprīkojumu, kas pieprasītajam pakalpojumam nav nepieciešams.

ESL 39. panta trešā daļa nosaka, ka elektronisko sakaru komersants ar būtisku ietekmi tirgū izstrādā piekļuves vai starpsavienojumu, iekārtu kopīgas izmantošanas, nomāto līniju, piekļuves datu plūsmai vai atsaistītas piekļuves abonentlīnijām pamatpiedāvājumu Komisijas noteiktajā kārtībā un nodrošina tā publisku pieejamību.

ESL 39. panta ceturtā daļa nosaka, Komisijai ir tiesības:

- 1) noteikt un publicēt laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" prasības attiecībā uz piekļuves, starpsavienojumu, iekārtu kopīgas izmantošanas, nomāto līniju, piekļuves datu plūsmai vai atsaistītas piekļuves abonentlīnijām pamatpiedāvājumā ietveramo informāciju un nepieciešamo tās detalizācijas līmeni;
- 2) noteikt piekļuves, starpsavienojumu, iekārtu kopīgas izmantošanas, nomāto līniju, piekļuves datu plūsmai vai atsaistītas piekļuves abonentlīnijām pamatpiedāvājuma publicēšanas veidu;
- 3) noteikt grozījumus publicētajā piekļuves, starpsavienojumu, iekārtu kopīgas izmantošanas, nomāto līniju, piekļuves datu plūsmai vai atsaistītas piekļuves abonentlīnijām pamatpiedāvājumā, ja tā nosacījumi neatbilst Komisijas prasībām.

9.2.2. Vienlīdzīgas attieksmes saistības

ESL 40. pants nosaka, ka Komisija, ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, var elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū noteikt, grozīt vai atcelt šādus vienlīdzīgas attieksmes pienākumus piekļuves vai starpsavienojumu jomā:

- 1) pienākumu piemērot līdzvērtīgus nosacījumus līdzvērtīgos apstākļos citiem elektronisko sakaru komersantiem, kuri nodrošina līdzvērtīgus elektronisko sakaru pakalpojumus;
- 2) pienākumu sniegt citiem elektronisko sakaru komersantiem elektronisko sakaru pakalpojumus un informāciju ar tiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem šis elektronisko sakaru komersants pats sniedz elektronisko sakaru pakalpojumus un informāciju savām struktūrvienībām saistītajiem uzņēmumiem vai partneriem, un tādā pašā kvalitātē.

9.2.3. Atdalītas finanšu uzskaites saistības

ESL 41. pants nosaka, ka Komisija, ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, var elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū noteikt, grozīt vai atcelt pienākumu piekļuves un starpsavienojumu jomā veikt atsevišķu darbības uzskaiti.

9.2.4. Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības

ESL 42. panta pirmā daļa nosaka, ka Komisija, ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, var elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū noteikt, grozīt vai atcelt piekļuves vai starpsavienojumu tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības (tajā skaitā pienākumu tuvināt tarifus izmaksām un prasības attiecībā uz izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas sistēmu). Uzliekot šādas saistības, Komisija ņem vērā attiecīgā komersanta investīcijas un ļauj tam gūt samērīgu peļņu no piekļuves vai starpsavienojumu nodrošināšanā ieguldītā kapitāla atbilstoši saistītajiem riskiem.

ESL 42. panta trešā daļa nosaka, ka ja elektronisko sakaru komersantam ir pienākums tuvināt tarifus izmaksām, tad tam jāpierāda Komisijai, ka tarifi ir balstīti uz pamatojotām izmaksām, ņemot vērā peļņu par veiktajām investīcijām. Komisija izmaksu aprēķināšanai var izmantot arī citādas metodes, nevis tās, kuras izmantojis elektronisko sakaru komersants, kā arī tarifus salīdzināmos konkrētos tirgos. Komisija var pieprasīt, lai elektronisko sakaru komersants sniedz savu tarifu un izmaksu pamatojumu. Ja Komisija konstatē, ka tarifā iekļautās izmaksas nav pamatotas vai tarifi nav tuvināti izmaksām, tā ir tiesīga apturēt šo tarifu piemērošanu un noteikt tarifu augšējo robežu vai arī uzdot elektronisko sakaru komersantam koriģēt tarifus.

ESL 42. panta ceturtā daļa nosaka, ka Elektronisko sakaru komersants ar būtisku ietekmi tirgū, kuram ir noteiktas prasības attiecībā uz izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas sistēmu, publisko izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas sistēmas aprakstu, norādot galvenās izmaksu grupas, kā arī izmaksu attiecināšanas noteikumus. Atbilstību izmaksu aprēķināšanas sistēmai pārbauda zvērināts revidents vai zvērinātu revidētu komercsabiedrība. Zvērināta revidēta ziņojumu par atbilstību noteiktajai izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas sistēmai elektronisko sakaru komersants publicē katru gadu.

ESL 42. panta piektā daļa nosaka, ka elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū ir aizliegts noteikt piekļuves vai starpsavienojumu pakalpojumiem atlaides vai atlaižu apmēru atkarībā no sniegto pakalpojumu apjoma. Komisija var dot atlauju noteikt šādas atlaides vai atlaižu apmēru, ja elektronisko sakaru komersants pierāda, ka tas tādējādi nenostādīs citus elektronisko sakaru komersantus nevienlīdzīgā stāvoklī.

9.2.5. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

ESL 44. panta pirmā daļa paredz, ka ja Komisija tirgus analīzes rezultātā secina, ka piekļuves atteikums vai nepamatoti piekļuves noteikumi var kavēt ilglaičīga un konkurētspējīga mazumtirdzniecības tirgus izveidi vai tie neatbilst galalietotāju interesēm, tai ir tiesības elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū noteikt, grozīt vai atceļt šādas saistības:

- 1) nodrošināt trešajām personām piekļuvi noteiktiem elektronisko sakaru tīkla elementiem vai iekārtām, ieskaitot atsaistītu piekļuvi abonentlīnijām;
- 2) risināt sarunas ar elektronisko sakaru komersantiem, kuri pieprasā piekļuvi;
- 3) nepārtraukt piekļuvi tiem noteiktajiem elektronisko sakaru tīkla elementiem vai iekārtām, kuriem tā jau nodrošināta iepriekš;
- 4) nodrošināt noteiktus vairumtirdzniecības pakalpojumus trešajām personām elektronisko sakaru mazumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanai;
- 5) nodrošināt piekļuvi tehniskajām saskarnēm vai būtiskām tehnoloģijām, kas nepieciešamas elektronisko sakaru pakalpojumu savietojamībai vai virtuālā tīkla pakalpojumiem;
- 6) nodrošināt iespēju izvietot elektronisko sakaru tīklu nodrošināšanai izmantotajās telpās noteiktus elektronisko sakaru tīkla elementus vai nodrošināt cita veida infrastruktūras objektu kopīgu izmantošanu (tajā skaitā kabeļu kanalizācijas, elektronisko sakaru tīklu nodrošināšanai izmantoto ēku vai antenu mastu un torņu kopīgu izmantošanu);
- 7) sniegt noteiktus elektronisko sakaru pakalpojumus (tajā skaitā tādus pakalpojumus, kas nepieciešami intelektuālā tīkla pakalpojumiem vai viesabonēšanai mobilajos elektronisko sakaru tīklos), kas nepieciešami, lai lietotājiem nodrošinātu pilnīgu elektronisko sakaru pakalpojumu savietojamību;
- 8) nodrošināt piekļuvi darbības atbalstsistēmām vai līdzīgām programmatūras

sistēmām, kas nepieciešamas, lai uzturētu godīgu konkurenci elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanā;

9) savstarpēji savienot elektronisko sakaru tīklus vai elektronisko sakaru tīklu elementus vai iekārtas

ESL 44. panta otrā daļa paredz, ka Komisija nosaka prasības attiecībā uz piekļuves, starpsavienojumu iekārtu kopīgas izmantošanas, nomāto līniju, piekļuves datu plūsmai un atsaistītas piekļuves abonentlīnijām pamatpiedāvājumos iekļaujamo informāciju un šo pamatpiedāvājumu publicēšanu.

9.3. Esošie elektronisko sakaru komersanti ar būtisku ietekmi tirgū

Komisija novēros, vai kādu saistību piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū vai netiek ierobežota konkurences attīstība. Nemot vērā tirgus attīstību, Komisija patur tiesības piemērot jaunas, atcelt vai grozīt esošās saistības.

9.3.1. Esošie elektronisko sakaru komersanti ar būtisku ietekmi tirgū

Pirmajā tirgus analīzes kārtā Komisija noteica 16 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū Nr. 9:

- SIA „BALKOM TV” (2006.gada 28. jūnija lēmums Nr.156 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BALKOM TV SIA” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BALKOM TV SIA” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „CSC TELECOM” (2006.gada 28. jūnija lēmums Nr.157 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „CSC TELECOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „CSC TELECOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „DATAGRUPA 777” (2006.gada 28. jūnija lēmums Nr.158 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DATAGRUPA 777” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DATAGRUPA 777” publiskajā telefonu tīklā tirgū”; pašreizējais nosaukums SIA „Datagrupa.lv”);
- SIA „FINORS TELEKOM” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.159 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FINORS TELEKOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FINORS TELEKOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „LATTELENET” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.160 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LATTELENET” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LATTELENET” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- AS „Latvenergo” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.161 „Par akciju sabiedrības „Latvenergo” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā akciju sabiedrības „Latvenergo” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- VAS „Latvijas dzelzceļš” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.162 „Par valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);

- SIA „OPTRON” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.163 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „OPTRON” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „OPTRON” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA SIGIS (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.164 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SIGIS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SIGIS” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „TELE2 TELECOM” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.165 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELE2 TELECOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELE2 TELECOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- AS ”Telekom Baltija” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.166 „Par akciju sabiedrības „Telekom Baltija” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā akciju sabiedrības ”Telekom Baltija” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „Telekomunikāciju grupa” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.167 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Telekomunikāciju grupa” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Telekomunikāciju grupa” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „TELENETS” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.168 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENETS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENETS” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „UNISTARS” (2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.169 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „UNISTARS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „UNISTARS” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „Lattelecom” (2006.gada 30. jūnija lēmums Nr.172 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
- SIA „D-COM” (2006.gada 16.augusta lēmums Nr.207 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „D-COM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „D-COM” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);

9.3.2. Pirmajā tirgus analīzes kārtā piemērotās saistības

a) SIA „Lattelecom”

2006.gada 30. jūnija lēmumā Nr.172 Komisija nolēma:

1. Noteikt SIA „Lattelecom” saistību nodrošināt elektronisko sakaru komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem tā, lai elektronisko sakaru komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas SIA „Lattelecom” tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:
 - 1.1. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;

- 1.2. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.3. kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.4. ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.5. signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.6. tehnisko iespēju novērtēšanu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.7. tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu SIA „Lattelecom” tīklā;
 - 1.8. savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai SIA „Lattelecom” tīklā.
2. Noteikt SIA „Lattelecom” caurredzamības saistību izstrādāt un publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu saskaņā ar Komisijas apstiprinātajiem noteikumiem par pamatpiedāvājuma izstrādes kārtību, iekļaujamo informāciju un publicēšanu.
 3. Noteikt SIA „Lattelecom” caurredzamības saistību starpsavienojuma pamatpiedāvājumā iekļaut savienojumu pabeigšanu fiksētā vietā SIA „Lattelecom” publiskajā telefonu tīklā pakalpojumu un vismaz šādus pakalpojumus:
 - 3.1. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.2. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.3. kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.4. ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.5. signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.6. tehnisko iespēju novērtēšanu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.7. tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu SIA „Lattelecom” tīklā;
 - 3.8. savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai SIA „Lattelecom” tīklā.
 4. Noteikt SIA „Lattelecom” pieķuvēs saistību nodrošināt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus katram elektronisko sakaru komersantam, kas to piepras, un piemērot līdzvērtīgus nosacījumus līdzvērtīgos apstākļos citiem elektronisko sakaru komersantiem, kuri nodrošina līdzvērtīgus elektronisko sakaru pakalpojumus. Noteikt SIA „Lattelecom” pienākumu sniegt citiem elektronisko sakaru komersantiem savienojumu pabeigšanas pakalpojumus un informāciju ar tiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem SIA „Lattelecom” pats nodrošina elektronisko sakaru pakalpojumus un informāciju sev (self-service), saistītajiem komersantiem vai partneriem, un tādā pašā kvalitātē.
 5. Noteikt SIA „Lattelecom” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību aprēķināt pakalpojumu sniegšanas izmaksas un iesniegt ziņojumu par izmaksu aprēķināšanu un attiecināšanu saskaņā ar Komisijas apstiprināto elektronisko sakaru pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku savienojumu

pabeigšanas pakalpojumiem un ar to saistītiem pakalpojumiem, ieņēmumi no kuru sniegšanas aprēķinot tos par katru pakalpojumu atsevišķi iepriekšējā pārskata gadā pārsniedza divpadsmit tūkstošus latu.

6. Noteikt SIA „Lattelecom” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību iesniegt Komisijai pēc Komisijas pieprasījuma pakalpojumu tarifu un izmaksu pamatojumu.
8. Noteikt SIA „Lattelecom” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību tuvināt savienojuma pabeigšanas un ar to saistīto pakalpojumu tarifus pakalpojumu sniegšanas izmaksām.
9. Noteikt SIA „Lattelecom” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību starpsavienojumu jomā veikt atsevišķu darbības uzskaiti saskaņā ar Komisijas apstiprināto elektronisko sakaru pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku.

b) Citi komersanti

2006.gada 28. jūnija lēmumos Nr.156 - 169 un 2006.gada 16.augusta lēmumā Nr.207 Komisija nolēma:

1. Noteikt komersantam ar būtisku ietekmi tirgū saistību publiskot spēkā esošos tarifus par šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
 - 1.1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta ar būtisko ietekmi tirgū publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
 - 1.2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.
2. Noteikt komersantam ar būtisku ietekmi tirgū saistību publiskot tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
 - 2.1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta ar būtisko ietekmi tirgū publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
 - 2.2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.
3. Uzdot komersantam ar būtisku ietekmi tirgū ar lēmuma stāšanos spēkā iesniegt Komisijai lēmumu 2.punktā noteiktos tarifus.
4. Uzdot komersantam ar būtisku ietekmi tirgū iesniegt Komisijai lēmuma 3.punktā noteiktos tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā.

9.4. Elektronisko sakaru komersanti ar būtisku ietekmi tirgū

9.4.1. SIA „Lattelecom”

Ņemot vērā tirgus analīzes (izmaiņas tirgū) rezultātus, Komisija neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Lattelecom” ar lēmumu Nr. Nr.172 noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus:

1. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Piekļuves tirgus trūkums ir būtisks šķērslis ienākšanai Rekomendācijā minētajā tirgū Nr. 9. Piekļuves pienākuma noteikšanas mērķis komersantam ar būtisku ietekmi tirgū ir šī šķēršļa likvidācija.

2. Caurredzamības saistības

Caurredzamības saistība nodrošina skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus komersantiem, kas pieprasī starpsavienojumu pakalpojumus no SIA „Lattelecom”. Zinot iespējamās izmaksas, komersanti var plānot starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanu un arī ienākšanu tirgū, vai balstoties uz ekonomiskiem apsvērumiem to turpmāko attīstību.

3. Vienlīdzīgas attieksmes saistības

Ievērojot vienlīdzīgas attieksmes saistību, SIA „Lattelecom” nodrošina, ka tā būtiskā ietekme tirgū, netiek izmantota, lai:

- īstenotu nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem salīdzinājumā ar saistītajiem komersantiem vai SIA „Lattelecom”
- kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū.

4. Tarifu regulēšanas saistības

Starpsavienojumu tarifs ir būtisks izmaksu komponenti ikvienam komersantam - gan fiksētās izmaksas (tīklu starpsavienojuma līnijas izmaksas), gan mainīgās izmaksas (starpsavienojumu pakalpojumu tarifi). Piemērojot citiem komersantiem augstus tarifus komersants ar būtisku ietekmi situācijā, kad tarifi nebūtu regulēti, varētu radīt šķēršļus ienākšanai starpsavienojumu tirgos. Papildus komersants ar būtisku ietekmi tirgū varētu izmantot nepietiekamo cenu starpību (starpsavienojumu izmaksas vairumtirdzniecības pusē un piemēram galalietotāja balss telefonijas cenas mazumtirdzniecības pusē), lai ierobežotu konkurenci un kavētu komersantiem ienākšanu vai attīstību tirgū.

Tarifu regulēšana var nodrošināt, ka SIA „Lattelecom”, pirmkārt, nevar izmantot nepietiekamo cenu starpību un, otrkārt, garantēt SIA „Lattelecom” izmaksu un peļņas uzraudzību.

5. Atdalītas finanšu uzskaites saistības

Atdalītas finanšu uzskaites saistības ierobežo, komersanta ar būtisku ietekmi tirgū iespējas neievērot vienlīdzīgas attieksmes saistības. Tam papildus, atdalīta finanšu uzskaites saistība dod Komisijai iespējas kontrolēt tarifu regulēšanas noteikumu

ievērošanu. Piemēram, Komisija var izvērtēt, vai komersants ar būtisku ietekmi tirgū izmanto šķērssubsidēšanu starp regulētiem un neregulētiem pakalpojumiem.

9.4.2. Citi esošie komersanti ar būtisku ietekmi tirgū

Ņemot vērā tirgus analīzes (izmaiņas tirgū) rezultātus, Komisija neredz nepieciešamību grozīt vai atceļ šādiem komersantiem noteiktās saistības vai noteikt jaunas saistības.

1. SIA „BALKOM TV SIA”
Vecpilsētas iela 19,
Rīga, LV-1050
2. SIA „CSC TELECOM”
Bruņinieku iela 34
Rīga LV-1011
3. SIA „D-COM”
Braslas iela 20
Rīga, LV-1035
4. SIA „Datagrupa.lv” (iepriekšējais nosaukums SIA „DATAGRUPA 777”)
Katlakalna iela 1
Rīga, LV-1073
5. SIA „FINORS TELEKOM”
Biķernieku iela 32a
Rīga, LV-1006
6. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”
Gogoļa iela 3
Rīga, LV-1547
7. AS „Latvenergo”
Pulkveža Brieža iela 12
Rīga, LV-1230
8. SIA „OPTRON”
Augusta Deglava iela 73
Rīga, LV-1082
9. SIA „SIGIS”
Akadēmijas laukums 1, ofiss 1008
Rīga, LV-1050
10. AS „Telekom Baltija”
Biķernieku iela 18
Rīga, LV-1039

11. SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV-1050

12. SIA „TELENETS”

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV-1050

13. SIA „UNISTARS”

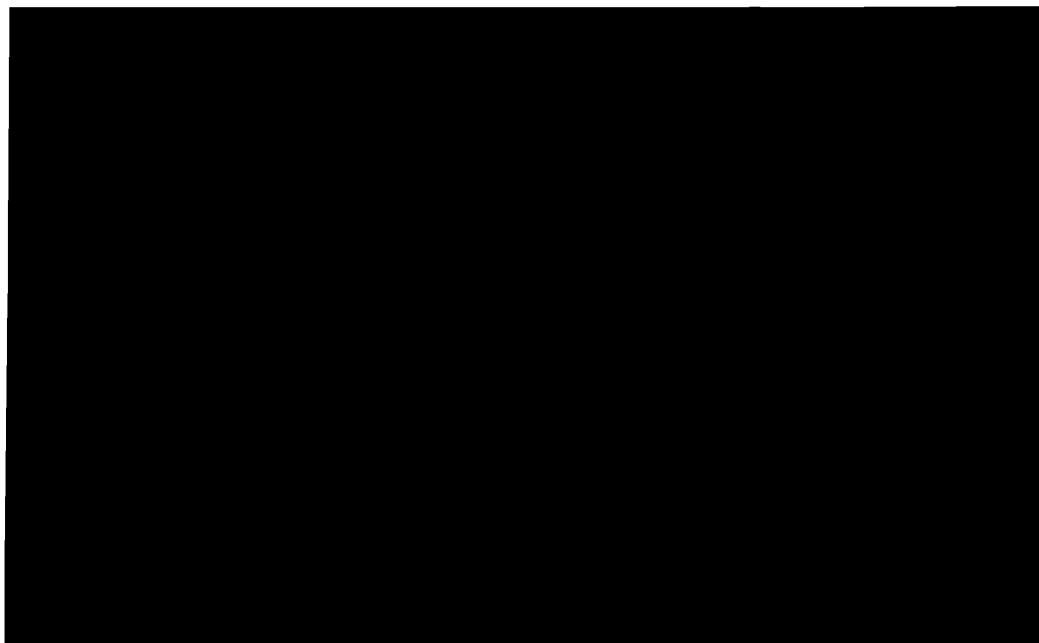
Brīvības iela 97
Rīga, LV-1001

Nemot vērā SIA „Lattelecom” īpatsvaru savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā tirgū 2007.gadā (skatīt 6. un 7.attēlu), Komisija uzskata, ka, lai gan minētajiem komersantiem ir būtiska ietekme tirgū, būtu nesamērīgi piemērot minētajiem komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū saistības tādā apjomā, kādā tā ir piemērotas SIA „Lattelecom”

6.attēls: Tirgus daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc ienēmumiem 2007. gadā

7.attēls: Tirgus daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc minūtēm 2007.gadā

Ņemot vērā,

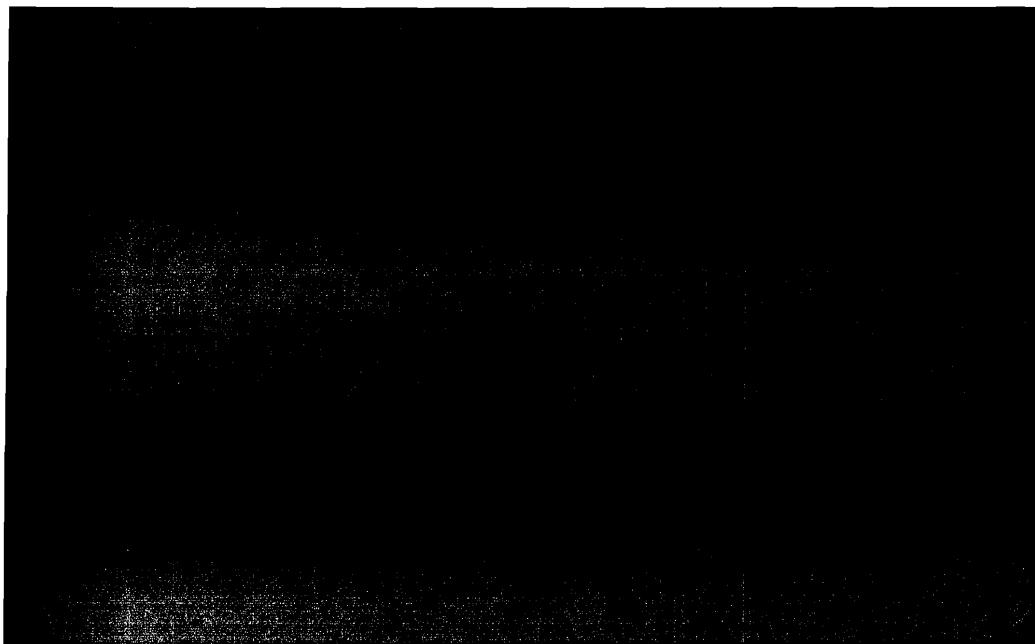
- ka SIA „LATTELENET” reorganizējot tika pievienots pie SIA „BALKOM TV SIA” un
- ka Komisijas rīcībā nav informāciju, cik liela ir daļa no SIA „LATTELENET” savienojumu pabeigšanas noslodzes pienākas ar izsaukumiem no SIA „BALKOM TV SIA” elektronisko sakaru tīkla abonentiem, Komisija nevar precīzi aprēķināt integrētās SIA „BALKOM TV SIA” (esošā SIA „BALKOM TV SIA” plus pievienotā SIA „LATTELENET”) tirgus daļu tirgū 3.

Balstoties uz Komisijas rīcībā esošo informāciju, tā var vismaz noteikt kopējās SIA „BALKOM TV SIA” tirgus daļas augstāko robežu - SIA „BALKOM TV SIA” tirgus daļai pievienojot SIA „LATTELENET” tirgus daļu.

Šajā gadījumā aprēķināto SIA „Lattelecom” tirgus daļu arī var uzskatīt kā zemāko iespējamo SIA „Lattelecom” tirgus daļas robežu.

8. un 9. attēlā var redzēt tirgus situāciju pēc SIA „LATTELENET” reorganizācijas.

8.attēls: Tirdzniecības daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc iegūtām 2007. gadā

9.attēls: Tirdzniecības daļas savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā pēc minūtēm 2007.gadā

Caurredzamības saistības

Saistība ierobežo komersanta ar būtisku ietekmi tirgū iespējas izmantot būtisko ietekmi tirgū un samazina ekonomiskās barjeras ienākšanai tirgū.

Komersantiem, kuri plāno ienākt tirgū saistība nodrošinās skaidru priekšstatu par plānotajām izmaksām.

Pienākums izstrādāt un publicēt starpsavienojuma pamatpiedāvājumus iepriekš minētajiem komersantiem ir nesamērīgs. Nemot vērā iepriekš minēto ieņēmumu īpatsvaru, pamatpiedāvājumu izstrāde un publiskošana uzskatāma par pārlieku lielu slogu un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.

Komisija novēros, vai kādu saistību piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū vai netiek ierobežota konkurences attīstība. Nemot vērā tirgus attīstību, Komisijai ir tiesības piemērot jaunas, atceļt vai grozīt esošās saistības komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū.

2. Citas saistības

Komisija uzskata, ka piemērot citas saistības iepriekš minētajiem komersantiem nav nepieciešams, jo:

1. iepriekš minētie komersanti konkurē galvenokārt ar SIA „Lattelecom” un šādi, galvenokārt uz SIA „Lattelecom” rēķina, potenciāli tie var iegūt lielāku tirgu daļu un citu saistību noteikšana nestimulētu konkurences attīstību.
2. nemot vērā komersantu īpatsvaru, tas būtu pārlieku liels slogs un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai starpsavienojumu tirgū.
3. Piemērot vienlīdzīgas attieksmes saistības nav nepieciešams šādu trīs iemeslu dēļ:
 - Nemot vērā situāciju tirgū un SIA „Lattelecom” tirgus daļu, iepriekš minētajiem komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū galvenais konkurents ir SIA „Lattelecom”. Ar starpsavienojumu līgumu ar SIA „Lattelecom” iepriekš minētie komersanti ar būtisku ietekmi tirgū varētu nodrošināt pieeju pietiekami lielam potenciālo lietotāju skaitam, lai sasniegstu nepieciešamo lietotāju kritisko masu. Starpsavienojums ar citiem komersantiem pašreiz vēl nav tik svarīgs. Šajā tirgus attīstības fāzē, kad alternatīviem komersantiem vēl noslodze uz citiem komersantiem nav tik liela kā SIA „Lattelecom”, izmaksu un labumu analīze ļoti bieži rāda, ka starpsavienojums ar citiem komersantiem nav izdevīgs. Izmaksas ir lielas un resursi noslēdzot jaunu līgumu ir ierobežoti, bet labums sakarā ar mazu noslodzi neliels.
 - SIA „Lattelecom” ir saistība nodrošināt citiem komersantiem tranzītu uz citiem fiksētajiem elektronisko sakaru tīkliem. Pakalpojumu tarifi ir tuvināti izmaksām. Iepriekš minēto komersantu ar būtisku ietekmi tirgū rīcības brīvība noteikt cenu ir ierobežota. Ja piemēram komersanta A savienojumu pabeigšanas cena būtu augstāka nekā SIA „Lattelecom” regulētā tranzīta cena, cits pieprasījis komersants B izmantotu SIA „Lattelecom” tranzītu pakalpojumus un komersants A saņemtu no SIA „Lattelecom” tikai savienojumu pabeigšanas pakalpojumu par regulētu cenu.
 - Vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu pat ierobežot iepriekš minētajiem komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū konkurences spējas. Pirmkārt

vienlīdzīgas attieksmes saistības kavē, tas ka minētie komersanti ar būtisku ietekmi tirgū attīsta un izmanto savstarpēji jaunus tarifu modeļus, piemēram „savienojumu pabeigšana bez maksas” (angļu valodā „bill and keep”). Izmantojot šo modeli komersanti ar apmēram līdzīgām noslodzēm var vienoties attiekties no savienojumu pabeigšanas aprēķināšanas, lai ietaupītu aprēķināšanas izmaksas. Bet „savienojumu pabeigšana bez maksas” princips funkcionē tikai gadījumā, kad noslodzes ir līdzīgas. No vienlīdzīgas attieksmes saistības var rasties šāda situācija: komersants A vienojas ar komersantu C „savienojumu pabeigšana bez maksas”, jo abiem diviem ir līdzīgas noslodzes. Pēc tam komersants B, kas maršrutē ar lielāku noslodzi uz komersanta B tīklu nekā komersants B uz komersanta A tīklu, piepras pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, no komersanta B „savienojumu pabeigšanu bez maksas”. Gadījumā, ja komersants A ir spiests tam piekrist, viņš ir situācijā, kur viņš zaudēs naudu un varbūt konkurences spēju. Otrkārt, maziem komersantiem ir lielākas tīkla izmaksas par vienu maršrutēto minūti, jo maziem komersantiem pietrūkst mēroga un apjoma ekonomikas salīdzinot ar, piemēram, SIA „Lattelecom”. Tādā gadījumā vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu kavēt, mazo komersantu spēju segt savas izmaksas. Iespēja saņemt no SIA „Lattelecom” lielākus savienojumu pabeigšanas tarifus neeksistē.

9.4.3. Komersanti, kuriem noteiktās saistības nepieciešams grozīt vai atcelt

Nemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Komisija uzskata, ka nepieciešams atcelt SIA „Tele2 Telecom” ar lēmumu Nr. 165 noteiktās saistības.

Tā kā SIA „LATTELENET” reorganizējot tika pievienots SIA „BALTKOM TV SIA”, Komisija uzskata, ka nepieciešams atcelt SIA „LATTELENET” ar lēmumu Nr. 160 noteiktās saistības.

9.4.4. Komersanti, kuri nesen ienāca tirgū (jaunienācēji):

Nemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Komisija uzskata, ka nepieciešams noteikt saistības un pienākumus šādiem komersantiem:

1. SIA „AUGSTCELTNE”
Republikas laukums 2
Rīga, LV-1010
2. SIA „DIRECT”
Katoļu iela 47, 1.stāvs
Rīga, LV-1003
3. SIA „TELENET”
Eksporta iela 10-70
Rīga, LV-1045
4. SIA „INTERNETA PASAULE”
Brīvības gatve 214m,
Rīga, LV-1039

Iepriekš minētajiem komersantiem, ņemot vērā to īpatsvaru tirgū salīdzinoši ar jau esošajiem elektronisko sakaru komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū, Komisija uzskata, ka samērīgi un atbilstoši tirgus situācijai būtu noteikt šādas saistības:

1. Caurredzamības saistības

Komisija iepriekš minētajiem komersantiem ar būtisku ietekmē tirgū nosaka pienākumu publiskot un iesniegt Komisijai starpsavienojumu tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā.

Komersantiem jāpublicē un jāiesniedz Komisijai informācija par šādiem starpsavienojumu pakalpojumu tarifiem:

1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta tīklā;
2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.

Saistība ierobežo komersanta ar būtisku ietekmi tirgū iespējas izmantot būtisko ietekmi tirgū un samazina ekonomiskās barjeras ienākšanai tirgū.

Komersantiem, kuri plāno ienākt tirgū saistība nodrošinās skaidru priekšstatu par plānotajām izmaksām.

Pienākums izstrādāt un publicēt starpsavienojuma pamatpiedāvājumus iepriekš minētajiem komersantiem ir nesamērīgs. ņemot vērā iepriekš minēto ieņēmumu īpatsvaru pamatpiedāvājumu izstrāde un publiskošana uzskatāma par pārlieku lielu slogu un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.

Komisija novēros, vai kādu saistību piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū vai netiek ierobežota konkurences attīstība. ņemot vērā tirgus attīstību, Komisijai ir tiesības piemērot jaunas, atcelt vai grozīt esošās saistības komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū.

2. Citas saistības

Komisija uzskata, ka piemērot citas saistības iepriekš minētajiem komersantiem nav nepieciešams, jo:

1. iepriekš minētie komersanti konkurē galvenokārt ar SIA „Lattelecom” un šādi, galvenokārt uz SIA „Lattelecom” rēķina, potenciāli tie var iegūt lielāku tirgu daļu un citu saistību noteikšana nestimulētu konkurences attīstību.
2. ņemot vērā komersantu īpatsvaru, tas būtu pārlieku liels slogs un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.
3. Īpaši nav nepieciešams uzlikt vienlīdzīgas attieksmes saistības trīs iemeslu dēļ:

- ņemot vērā situāciju tirgū un SIA „Lattelecom” tirgus daļu, iepriekš minētajiem komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū galvenais konkurents ir SIA „Lattelecom”. Ar starpsavienojumu līgumu ar SIA „Lattelecom” iepriekš minētie komersanti ar būtisku ietekmi tirgū varētu nodrošināt pieeju pietiekami lielai potenciālo lietotāju bāzei, lai sasniegtu nepieciešamo lietotāju kritisko masu. Starpsavienojums ar citiem komersantiem pašreiz vēl nav tik svarīgs. Šajā tirgus attīstības fāzē, kad alternatīviem komersantiem vēl noslodze uz citiem komersantiem nav tik liela kā SIA „Lattelecom”, izmaksu un labumu analīze ļoti bieži rāda, ka starpsavienojums ar citiem komersantiem nav izdevīgs. Izmaksas ir lielas un resursi noslēdzot jaunu līgumu ir ierobežoti, bet labums sakarā ar mazu noslodzi – neliels.

- SIA „Lattelecom” ir saistība nodrošināt citiem komersantiem tranzītu uz citiem fiksētajiem elektronisko sakaru tīkliem. Pakalpojumu tarifi ir tuvināti izmaksām. Iepriekš minēto komersantu ar būtisku ietekmi tirgū rīcības brīvība noteikt cenu ir ierobežota. Ja piemēram komersanta A savienojumu pabeigšanas cena būtu augstāka nekā SIA „Lattelecom” regulētā tranzīta cena, cits pieprasotais komersants B izmantotu SIA „Lattelecom” tranzītu pakalpojumus un komersants A saņemtu no SIA „Lattelecom” tikai savienojumu pabeigšanas pakalpojumu par regulētu cenu.
- Vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu pat ierobežot iepriekš minētajiem komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū konkurences spējas. Pirmkārt vienlīdzīgas attieksmes saistības kavē, to ka minētie komersanti ar būtisku ietekmi tirgū attīsta un izmanto savstarpēji jaunus tarifu modeļus, piemēram „savienojumu pabeigšana bez maksas” (*bill and keep*). Izmantojot šo modeli, komersanti ar apmēram līdzīgām noslodzēm var vienoties attiekties no savienojumu pabeigšanas aprēķināšanas, lai ietaupītu uzskaites izmaksas. Tomēr „savienojumu pabeigšana bez maksas” princips funkcionē tikai gadījumā, kad noslodzes ir līdzīgas. No vienlīdzīgas attieksmes saistības var rasties šāda situācija: komersants A vienojas ar komersantu C „savienojumu pabeigšana bez maksas”, jo abiem ir līdzīgas noslodzes. Pēc tam komersants B, kas maršrutē ar lielāku noslodzi uz komersanta B tīklu nekā komersant B uz komersanta A tīklu, pieprasa pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu no komersanta B „savienojumu pabeigšana bez maksas”. Gadījumā, ja komersants A ir spiests tam piekrist, viņš ir situācijā, kur viņš zaudēs naudu un varbūt konkurences spēju. Otrkārt, maziem komersantiem ir lielākas tīkla izmaksas par vienu maršrutēto minūti, jo maziem komersantiem pietrūkst mēroga un apjoma ekonomikas salīdzinot ar, piemēram, SIA „Lattelecom”. Tādā gadījumā vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu kavēt mazo komersantu iespēju segt savas izmaksas. Iespēja pieprasīt no SIA „Lattelecom” lielākus savienojumu pabeigšanas tarifus nav pamatota.

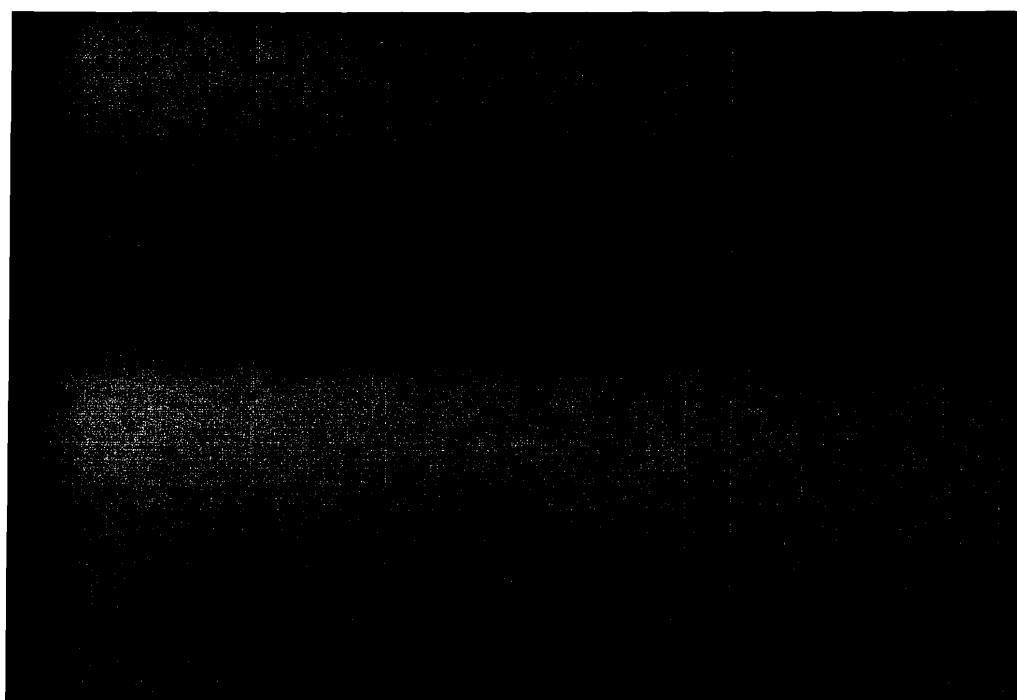
9.5. Saistību efektivitātes analīze

9.5.1. SIA „Lattelecom” saistības

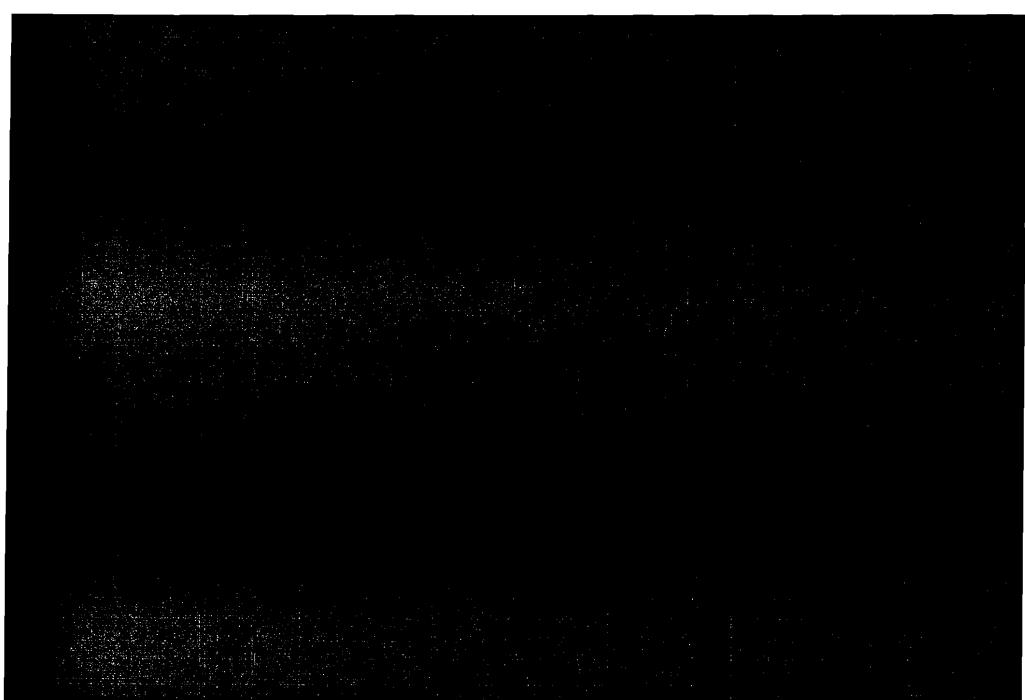
Virkne no SIA „Lattelecom” ar 2006.gada 30. jūnija lēmumu Nr.172 uzlikto saistību jau bija spēkā pirms pirmā tirgus analīzes aplā noslēgšanas. Komisija jau 2003.gadā saskaņā ar likumu „Par telekomunikācijām” apstiprināja SIA „Lattelecom” starpsavienojuma pamatpiedāvājuma līgumu, ko jāpublicē SIA „Lattelecom” tīmekļa vietnē normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Komisijas 2005.gada 8.jūnijā arī pieņēma lēmumu Nr.140 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelekom” starpsavienojumu pakalpojumu tarifu augšējo robežu”.

Kopš tā laikā SIA „Lattelecom” tirgus daļa tirgū Nr. 3 pakāpeniski samazinājās, bet tā joprojām ir augsta (skatīt 10 un 11. attēlu).

10.attēls: SIA „Lattelecom” tirgus daļa pēc ieņēmumiem: attīstība pēdējos divos gados

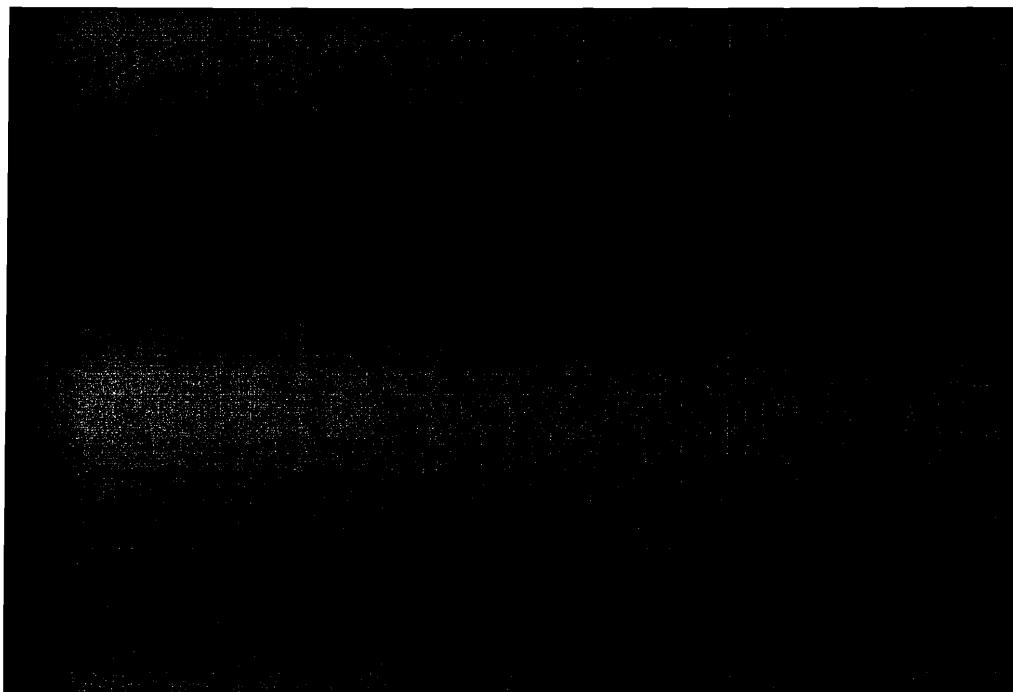

11.attēls: SIA „Lattelecom” tirgus daļa pēc minūtēm: attīstība pēdējos divos gados

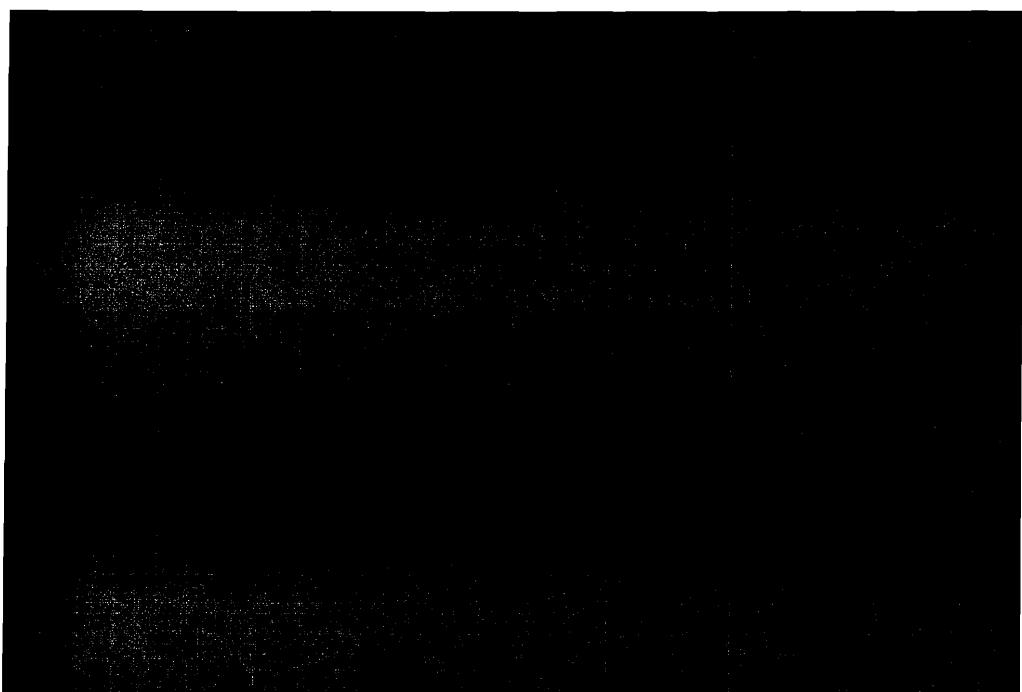

Cita ar SIA „Lattelecom” samērojama komersanta tirgū 3 pagaidām nav. Otrs lielākais komersants kontrolē ap █ % no tirgus.

12.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc iegēmumiem: attīstība pēdējos divos gadus

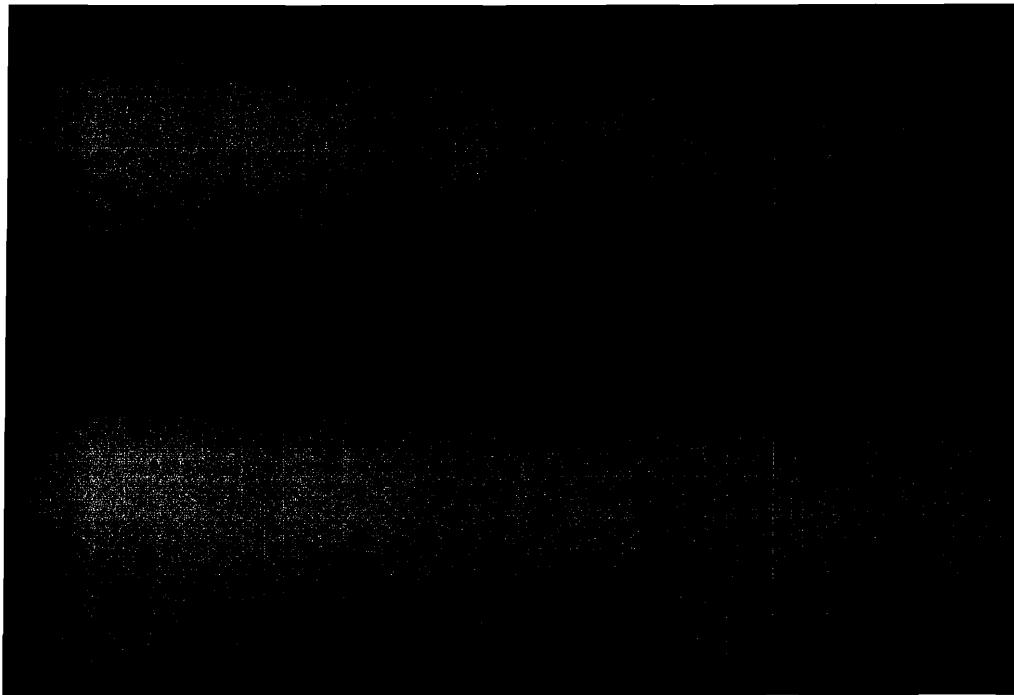

13.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc minūtēm: attīstība pēdējos divos gados

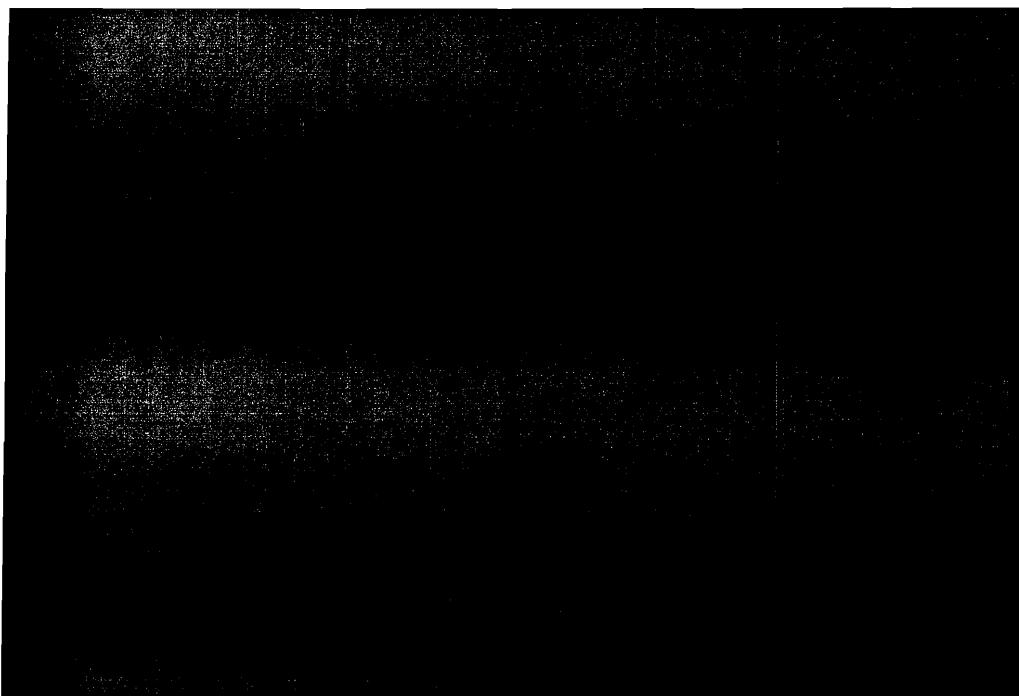

Nemot vērā kopējo SIA „BALKOM TV” tirgus daļas noteikto robežo (skatīt punktu 9.4.2) situācijā ir šāda:

14.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc iegēmumiem: attīstība pēdējos divos gados

15.attēls: Citu komersantu tirgus daļas pēc minūtēm: attīstība pēdējos divos gados

Pēdējos divos gados Komisija nav saņēmusi nevienu sūdzību par SIA „Lattelecom” publicēto starpsavienojumu pamatpiedāvājumu. Sniedzot atbildi uz Noteikumu 2. pielikumā uzdotajiem jautājumiem, viens komersants ([REDACTED] norādīja, ka tam neizdevās noslēgt starpsavienojumu līgumu [REDACTED]

[REDACTED]

Ņemot vērā SIA „Lattelecom” līgumu skaitu (skatīt 46. tabulu), Komisija konstatē ka saistība publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu ir efektīvs līdzeklis, lai nodrošinātu skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus citiem komersantiem un neļautu SIA „Lattelecom” izmantot savu būtisko ietekmi un īpatsvaru tirgū 3.

Komisija konstatē, ka SIA „Lattelecom” piemērotās saistības ir efektīvas un ierobežo SIA „Lattelecom” iespējas, izmantot savu dominējošo stāvokli tirgū 3. Tomēr tirgū 3 joprojām nepastāv ilgtspējīga konkurence. SIA „Lattelecom” noteiktās saistības ir joprojām nepieciešams konkurences nostiprināšanai, bet to atcelšana kaitētu konkurences situācijai apskatāmajā un saistītajos mazumtirdzniecības tirgos.

Ņemot vērā situāciju tirgū Nr. 3 Komisija konstatē, ka

- nav nepieciešams noteikt SIA „Lattelecom” jaunas saistības;
- nav nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Lattelecom” ar 2006.gada 30. jūnija lēmumu Nr.172 piemērotās saistības.

9.5.2. Citu komersantu ar būtisko ietekmi tirgū saistības

Citiem komersantiem ar BIT ir saistība publicēt un iesniegt Komisijai informāciju par savienojuma pabeigšanu tarifiem.

Teorētiski pastāv iespēja, ka citi komersanti ar BIT var diskriminēt un tikt diskriminēti no citu komersantiem pusēs. Pieredze rāda, ka komersanti reti izmanto šo iespēju.

Līgumos ar SIA „Lattelecom” trīs gadījumos cits komersants ar BIT piedāvā nereciprocitāvus (nelīdzvērtīgus) tarifus (SIA „LATTELENET”, kas reorganizējot tika pievienots SIA „BALTКОM TV SIA” un vairs nedarbojas tirgū 3, SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA” un SIA „Datagrupa.lv”). Ņemot vērā, ka SIA „Lattelecom” saskaņā ar Elektronisko sakaru pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas 10.2 un 10.3 punktu var diferencēt savus vietējus un iekšzemes izsaukumu tarifus (galalietotājiem) uz cita publiskā elektroniska sakaru tīkla abonentu atkarībā no savienojuma pabeigšanas tarifiem, kuri saskaņā ar noslēgtajiem starpsavienojuma līgumiem SIA „Lattelecom” jāmaksā par izsaukuma minūti ar attiecīgā elektroniskā sakaru tīkla abonentu, nelīdzvērtīgi tarifi ir sarunu rezultāts un nevis cita komersanta BIT izmantošanas rezultāts. Augstāki savienojuma pabeigšanu tarifi SIA „Lattelecom” nerada zaudējumus, bet tieši otrādi augstāki (galalietotāja) tarifi kļūst par kavēkli citam komersantam lietotāju piesaistei.

Savstarpējos līgumos tikai vienā gadījumā (SIA „CSC Telekom” un AS „Telekom Baltija”) citi komersanti ar BIT neizmanto nereciprocitāvus (nelīdzvērtīgus,) tarifus (skatīt 45. tabulu). Tomēr saistībā ar savienojuma pabeigšanu tarifu sistemātiku (maksa par savienojuma ierīkošana un maksa atkarīga no noslodzes apjoma) Komisija

nevar salīdzināt abus tarifus un novērtēt, vai kāds no tiem nerada zaudējumus kādam no komersantiem. Nēmot vērā, ka ne SIA „CSC Telekom”, ne AS „Telekom Baltija” nav sūdzējusies par tarifu apmēru vai sistematiku, bet abas puses noslēdza starpsavienojumu līgumu sarunu gaitā, Komisija konstatē, ka šajā gadījumā abi komersanti neizmantoja savu BIT lai deformētu konkurenci, bet vienojoties noslēdza līgumu, kurā ietverta komersantam samērīgi nosacījumi.

2006. un 2007. gadā Komisija nav saņēmusi sūdzības par citiem komersantiem ar BIT piedāvātajiem starpsavienojumu līgumiem. Līdz ar to Komisija konstatē, ka tirgū pastāv pietiekama noteikumu caurredzamība.

Komisija konstatē, ka citiem komersantiem ar BIT noteiktās saistības ir efektīvas un samērīgas, lai nodrošinātu, ka cits komersants ar BIT nevar izmantot savu izņēmuma stāvokli. Līdz ar to nepastāv nepieciešamība piemērot citas saistības.

9.6. Secinājumi

Nēmot vērā, ka:

- situācija savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklā tirgos 2006. un 2007. gadā mainījās nedaudz;
- SIA „Lattelecom” tirgus daļas savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklā tirgos 2007. gadā joprojām bija dominējoša (████ % pēc ieņēmumiem un █████ % pēc minūtēm);
- SIA „Lattelecom” tirgus daļas savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklā tirgos samazināja pēdējos divos gados par █████ % pēc ieņēmumiem un par █████ % pēc minūtēm;
- otrā lielākā komersanta SIA „BALTKOM TV SIA” tirgus daļas savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklā tirgos 2007.gadā bija nelielas (████ %, - nēmot vērā SIA „LATTELENET” tirgus daļu - █████ % pēc minūtēm un █████ % - attiecīgi █████ % pēc ieņēmumiem);
- tirgū ienākuši četri komersanti, kas nodrošina savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos;
- SIA „TELE 2 TELECOM” vairs nenodrošina savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos;
- SIA „LATTELENET” reorganizējot tika pievienots SIA „BALTKOM TV SIA”.

Komisija secina, ka:

- piekļuves tirgus trūkums joprojām ir būtisks šķērslis ienākšanai savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklos tirgū Nr. 3;
- SIA „Lattelecom” joprojām atrodas dominējošā stāvokli savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklā tirgū;

- nepastāvot regulēšanai SIA „Lattelecom” būtu iespēja izmantot savu dominējošo stāvokli, lai:
 - īstenotu nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem salīdzinājumā ar saistītajiem komersantiem vai SIA „Lattelecom”
 - kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū;
- ir nepieciešams, ka SIA „Lattelecom” nodrošina skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus komersantiem, kas pieprasī starpsavienojumu pakalpojumus no SIA „Lattelecom”;
- ir nepieciešams regulēt SIA „Lattelecom” savienojumu pabeigšanas pakalpojumu un ar to saistīto pakalpojumu tarifus, lai pirmkārt, tā nevarētu izmantot nepietiekamo cenu starpību un, otrkārt, garantētu SIA „Lattelecom” izmaksu un peļņas uzraudzību.
- ir nepieciešams ierobežot SIA „Lattelecom” iespējas neievērot vienlīdzīgas attieksmes saistības;
- citiem komersantiem ar BIT būtu nesamērīgi piemērot saistības tādā apjomā, kādā tās ir piemērotas SIA „Lattelecom”;
- jauniem četriem tirgus dalībniekiem ar būtisku ietekmi tirgū būtu nesamērīgi piemērot saistības tādā apjomā, kādā tās ir piemērotas SIA „Lattelecom”.

Ievērojot iepriekš minēto Komisija:

- neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Lattelecom” ar lēmumu Nr. Nr.172 noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus;
- nerēdz nepieciešamību grozīt vai atcelt citiem komersantiem ar BIT (izņemot SIA „TELE 2 TELECOM un SIA „LATTELENET”) noteiktās saistības vai noteikt jaunas saistības;
- uzskata, ka nepieciešams noteikt tikai caurredzamības saistības četriem jauniem komersantiem ar būtisko ietekmi tirgū;
- uzskata, ka nepieciešams atcelt SIA „TELE 2 TELECOM” ar lēmumu Nr. 165 noteiktās saistības;
- uzskata, ka nepieciešams atcelt SIA „LATTELENET” ar lēmumu Nr. 160 noteiktās saistības.

Saīsinājumi

BIT: būtiska ietekme tirgū

EK: Eiropas Komisija

ESL: Elektronisko sakaru likums

ET: Eiropas Kopienu Tiesas

SP: Starpsavienojumu punkts